

Samrådsredogörelse för inkomna synpunkter på Remissversion av Gagnefs energiplan 2025-2030

Remissversionen av energiplanen fanns tillgänglig på Gagnef.se under perioden 2024-11-20 till 2025-02-14

Remissversionen skickades ut 2024-11-20 via e-post till:

Dala Energi	Caisa Adamek (V)
Ellevio AB	Anders Bengtsson (KD)
Länsstyrelsen Dalarnas Län	Stefan Blomkvist (SD)
Naturskyddsföreningen	Johan Eriksson (C)
Företagarna Gagnefs kommun	Ulf Haglund (KOSA)
Barn- och utbildningsnämnden Gagnef	Christer Iversen (L)
Kultur- och fritidsnämnden Gagnef	Fredrik Jarl (C)
Miljö- och byggnadsnämnden Gagnef	Rupert Tansley (MP)
Socialnämnden Gagnef	Eva-Lotta Törnblom Nises (S)
Gagnefsbostäder AB	Jan Wiklund (M)

Remissversionen skickade även ut 2025-01-28 till:

kommun@leksand.se
kommun@borlange.se
vansbro.kommun@vansbro.se
info@ludvika.se
kontaktcenter@falun.se

Allmänt om denna sammanställning och inkomna synpunkter

Här redovisas dels de synpunkter som är kopplat till vindkraft, dels synpunkter kopplat till energiplanen i övrigt.

Denna remissversion har rönt stort intresse och ca 400 synpunkter är inlämnade. En del synpunkter är inlämnade av ett antal personer tillsammans och totalt finns 1673 personer med bland de inlämnade synpunkterna.

Remissperioden sammanföll i tid med ett antal vindkraftsbolags utredningar om etablering av vindkraftsparker i kommunen. I princip alla synpunkter berör vindkraften och i vissa fall specifikt ett visst område som utreddes. De synpunkter som berör enskilda vindkraftsprojekt hanteras som att de är kopplade till vindkraftskapet i energiplanen.

Struktur samrådsredogörelse

Den omfattande mängd synpunkter som inkommit gör att alla inkomna synpunkter kommer inte att få en egen kommentar och eller svar. Alla inkomna synpunkter är dock lästa av handläggare. De inkomna synpunkterna kan vara en kort mening, några meningar eller omfattande svar med synpunkter och resonemang om vindkraft eller synpunkter på specifika delar i energiplanen. Det kan också vara en inlämnad text som lämnats in från flera samtidigt eller flera olika personer vid olika tillfällen. Alltså samma text inlämnad av flera personer. Det finns också en namninsamling från Facebook som inkommit som synpunkt kopplat till en text.

De flesta kommentarerna berör vindkraft och många frågeställningar återkommer med varierande formuleringar, dessa frågor presenteras med några exempel på inkomna synpunkter och kommenteras gemensamt. Alltså alla synpunkter kommer inte att kommenteras separat utan hanteras i grupp. Synpunkterna kommer att kommenteras utifrån de frågeställningar eller åsikter som tolkats vara de gemensamma. Punkterna i denna lista återfinns som rubriker nedan där frågeställningen kommenteras.

- Vindkraft nej tack
- Vindkraftsverk inte närmare än 8 km från bebyggelse
- Oro om förstört landskap och kulturarv
- Miljö och buller
- Ekonomi, turistnäring
- Utländskt ägande
- Demokrati och kommunens möjlighet till veto
- Självförsörjande på el med överskott
- Vindkraftens plats i energiplanen
- Vattentäkt
- Två texter som återfinns i många synpunkter

Bland de synpunkter som berörde annat än vindkraft finns synpunkter kopplat till

- Diskussion om kärnkraft saknas
- Utredningar om energiberedskap saknas
- Analys av nuläget och kommande behov av energi och distribution
- Miljökonsekvensbeskrivningar saknas
- Mer genomarbetade åtgärdsförslag
 - o Produktion som Solenergi, värmekraftverk, vattenkraft
 - o Energieffektiviseringar

Frågeställningar i synpunkter och kommentarer till dessa

Nedan presenteras de frågeställningar som återkommer bland synpunkterna. De presenteras med ett citat eller urklipp från synpunkten för att exemplifiera ämnet samt för att anonymisera inkomna synpunkter. En sammanfattning av de synpunkterna görs och kommententeras.

Vindkraft nej tack

Runt en tredjedel av alla inlämnade synpunkter var av en mycket kortfattad karaktär med budskapet, vindkraft nej tack.

Inlämnad	Handlings-nummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-07	2025:265	Hej Nej till vindkraft i Gagnefs kommun
2025-02-12	2025:391	Hej. Vi är kraftigt emot vindkraftspark vid Lejmyren i Björbo, det vill vi inte ha.
2025-02-11	2025:384	Nej till vindkraft i Björbo & i Gagnef kommun Jag vill att kommunen använder sitt veto
2025-02-14	2025:529	Vill härmed skriva på listan mot byggnation av vindkraftverk på Annsjöberget. Ett "Nej" alltså!
2025-02-11	2025:348	Stoppa alla planer på vindkraftverk. Det är olönsamt och förstör det viktigaste vi har, en sund naturupplevelse.
2025-02-10	2025:323	Hej! Har hört att det ska sättas upp vindkraftsverk i vår kommun. Om detta sker förstörs vår fina miljö. Snälla tänk efter en extra gång.
		Ca 140 korta synpunkter av denna karaktär än inlämnade

Kommentarer

Synpunkternas antal och att de är negativt inställda till vindkraft är noterat och tas med i energiplanens fortsatta arbete.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Demokrati, använda veto

En del synpunkter framför synpunkter kopplat till demokratifrågor. Som att inte uppleva att vara hörd eller att besluts tas utan möjlighet att påverka.

Ett hundratal namn är kopplade till inlämnade synpunkter som uppmanar kommunen att använda sitt veto till utbyggnad av vindkraft.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-13	2025:456	Försök att göra något bra för denna kommun nångång istället för att bara göra allt sämre. Sen verkar det som att vi som bor i björbo skiter ni i.
2025-02-17	2025:550	Nu är det hög tid att börja lyssna till Kommuninnevånarnas vilja o önskan. Jag säger stort stort NEJ till vindkraft i Gagnefs Kommun.
2025-02-17	2025:593	Man känner en maktlöshet när det kommer till kommunens beslut, trots påskrivna protestlistor och brev till beslutande instanser, samt en stor oro för våra fina naturområden med fåbodar och det liv som frodas där. Snälla tänk noga på vad detta kommer innebära för oss alla med stugor och hem nära vindparksbygget, samt den unika naturen och kulturbygden i Gagnef som går förlorad när ni tar beslut i detta ärende!
2025-01-28	2025:163	Detta är vad man riskerar att sätta Gagnefs kommun invånare i om man inte är lyhörd och klok och använder sitt VETO för vindkraftsplanerna.
2025-02-03	2025:201	Så politiker i Gagnef kommun lät inte dessa vindkrafts bolag förstöra vår vackra bygd. Sätt stopp för detta vansinne använd erat veto.

Kommentar

Att denna energiplan har funnits på remiss och att dessa synpunkter kommenteras här kan betraktas som att man har möjlighet att göra sig hörd och att man har möjlighet att påverka.

Än har enbart processen med vindkraftsetableringen vid Rosberget utanför Mockfjärd kommit så pass långt att kommunen haft den formella möjligheten att lämna sitt veto. De övriga projekten kom aldrig så långt med en formell ansökan till Länsstyrelsen.

Att det är många med åsikten att kommunen bör lägga in sitt veto mot vindkraften är noterat.

Vindkraftsverk inte närmare än 8 km från bebyggelse

I en skrivelse som flera lämnat in kopior av och även i andra texter förekommer inställningen att vindkraftsverk inte ska placeras närmare än 8 km från bostäder.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-17	2025:561 Denna handling har 430 namnunderskrifter	... Kommunens skogar är för små för att inhysa industriområden för vindkraft. Vindkraften äventyrar vår boendemiljö, våra bymiljöer och vackra landskap, fritidshusområden, riksintressen för fåbodmiljö och världsarvslistade fåbodkulturarv. Skogarna och bergen är våra rekreationsområden och måste bevaras. En utbyggnad skulle leda till att kommunens attraktionskraft sjunker. Många bor eller har flyttat till Gagnef men har sitt arbete i någon av grannkommunerna. Kommunen riskerar att få utflyttning, minskade skatteintäkter, höjda elnätsavgifter och sjunkande fastighetsvärden redan 8 km från kraftverken. Den lilla bygdepeng som vindkraften kan ge väger lätt jämfört med dessa förluster. Angående vindkraft vill vi att kommunen ska stoppa vindkraftsutbyggnad närmare än 8 km från bebyggelse. ...
2025-02-17	2025:544	Kommunen är för tätbefolkad och det finns få eller inga ställen som skulle passa för vindkraftutbyggnad. Avstånd på 8 km till bebyggelse är svårt att hitta.
2025-02-14	2025:539	Gagnef har rätt att säga nej till vindkraft nära bostäder och bör använda sin beslutsrätt för att sätta en tydlig gräns på minst 8 km från bebyggelse.
2025-02-13	2025:433	Jag föreslår därför att vindkraftplanen i kommunen närmare än 8 km från bebyggelse bojkottas!

Kommentarer

Avstånd mellan vindkraftverk och bebyggelse är en viktig fråga när det gäller etablering. De avståndskrav som vindkraften har att förhålla sig till idag baseras bland annat på ljud. Det finns exempel på lokala principer i olika kommuner som begränsar avståndet baserat på generella avstånd eller baserat på vindkraftverkens höjd.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Djur och natur

Inkomna synpunkter uttrycker en stark oro för att vindkraftsetableringen i Gagnef kommun kommer att påverka ekosystemet negativt.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-14	2025:488	Här uppe på berget finns en familj Kungsörnar,Fiskljuse Tjädrar, Orrar o Korpar. På skiftet har jag ett sk .NO. Naturområde. Där ingen avverkning får ske. Överhuvudtaget. En bäck rinner genom där o störtar sig ned i ett vackert vattenfall.Området omfattar en ravin. Där finns det Björn o Varg. Måktigt att se spåren av björnens klor då den vässat dessa på en omkullfallen fura. Jag är ingen vän av varg, men den finns där också. Att Kungsörnarna finns där har med rovdjurens lämningar av mat att göra också.
2025-02-13	2025:456	Tycker det vore totalt hål i huvudet om ni i Gagnef kommun godkänner byggandet av vindkraftverk, totalt förstöra för djur och natur samt behöva bo och leva med att se på detta spektakel är helt bisarrt.
2025-02-14	2025:470	Jag protesterar å det starkaste mot vindkraft på detta ställe. Och på andra ställen likaså. Det är inte miljövänligt. Det påverkar djur och natur.
2025-02-17	2025:544	Vindkraftsutbyggnad river stora sår i naturen och påverkar unik kulturbygd, miljö, bostadspriser, bostadsmiljö; både inne och ute, vattentäkter, turismnäring, företagsetablering, inflyttning och just de värden som gör denna kommun så speciell.

Kommentar

Vindkraftens påverkan på fåglar är väl dokumenterad, särskilt för rovfåglar och flyttfåglar och en förändring i djurens rörelsemönster kan påverka både jakt och ekosystemens stabilitet.

Skogsavverkning, vindkraftsparken kräver stora markområden, vilket innebär att skog måste avverkas för vägar, kraftledningar och fundament. Detta kan påverka både ekosystem och rekreationsvärden i skogsområdena.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energilag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Oro för permanenta skador med fundament och vägar

En utbyggnad av vindkraftsverk medför ingrepp i naturen och det finns oro för hur detta påverkar

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-13	2025:445	Börja med tillverkningen, transporterna, fundament, ombyggnad av vägar, resning av vindkraftsverken sen blir det nermontering när dom är uttjänade. hur många arbetsfordon är inte inblandade i allt detta, detta är inte miljövänligt, för så kort tid.
2025-02-17	2025:648	Vindkraftverk har en negativ påverkan på naturen. Vägnätet till och från de många vindsnurrorna både under uppbyggnadsprocessen och under pågående drift kommer skapa stora sår i naturen i hela området som riskerar att försvåra det traditionella skogsbruket i närområdet. Detta medför såväl minskade direkta skogliga intäkter för traktens skogsägare och riskerar fallande värden på traktens skogsfastigheter.

Kommentar

Många etableringar som genomförs i samhället ger mer eller mindre omfattande och permanent förändring av naturen. I ett tillstånd för verksamhet kan det finnas med krav om återställning vilket är rimligt för till exempel vindkraftsverk.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Oro om mikroplaster, PFAS, Bisfenol och oljor och uttjanta vindkraftverk

Det framförs oro om hur olika ämnen och material kan komma att påverka omgivningen.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2024-12-10	2024:5052	1. Miljö. Vindkraft park på Björbos vattentäckt / dricksvatten kommer ner från Mejdåsen till vattenverket i Källbäcken, Konsikkvensanalys på det? När ett 190 m vindkraftverk släpper ifrån sig mikroplaster, PFAS, Bisonol A, ca 60 Kg / år x 24 st Vindkraftverk 1.488 Kg mikroplaster i naturen där Björbobona får sitt dricksvatten samt närliggande sjöar & västerdalsälven. Varje verk innehåller 2.000 liter olja, Hur påverkar dricksvattnet vid läckage? Har Brandkåren möjlighet att släcka ett brinnande vindkraftverk? Måste man använda skumsläckare? Hur påverkas vattnet? PFAS? Vem tar hand om vingarna som fasas ut? Gräver dom ner dom på Mejdåsen eller återvinner man dom? I Tannes / Funäsdalen har dom 2.500 liter olja på backen som eventuellt ska saneras till våren, följer ni ärendet där? Ifall man kan lära sig något av det. 2. Djur & naturlivet. Vi har Tjäderospelplatser, Orrspelplatser, Kungsörn, Fiskgjus, Fladdermöss, Lavskrikor, Älg, Hjort, Lo, Varg, Järv, Mård, Hare, Mink mm. Alla dessa arter är känsliga för lågfrekvensa ljud, det blir helt djurfritt i området. Fädbodar, Tysberget, Lövberget, Skärcklacken, Sälbodarna, Fageberget, Risåsa, Naturreservat Hartjärn,
2025-02-12	2025:399	Vad kommer att hända med naturen, djuren och människorna runt vindkraftverken? Hur förklarar ni eller garanterar ni att LJUDNIVÅN inte kommer att bidra till störningar? Det aldrig tystnande ljudet påverkar både människor och djur och kan leda/leder till stress, överkänslighet och påverkan av nervsystemet. Djuren flyr och människan flyttar. (Skogen o Byn töms). I vindkraftverket finns stora mängder OLJA i växellådan och hydraulsystemet. Små läckage av olja sprids över skog och mark från en höjd av flera hundra meter från de höga vindkraftverken. Hur påverkas naturen, djuren och människan av det? Hur ska vi kunna sanera och återställa? Känns omöjligt. PLAST från vingarnas nötning sprids i vinden som små partiklar. Att plast är skadligt har vi alla fått lära oss. Hur påverkar detta omgivningarna. Garanteras det att inte PFAS används i vingarna. PFAS som skadat så många.
2025-02-12	2025:399	I vindkraftverket finns stora mängder OLJA i växellådan och hydraulsystemet. Små läckage av olja sprids över skog och mark från en höjd av flera hundra meter från de höga vindkraftverken. Hur påverkas naturen, djuren och människan av det? Hur ska vi kunna sanera och återställa?

Kommentar

Enligt naturskyddsföreningen och svensk vindenergi är förekommer dessa ämnen vid vindkraftsverk men de är inte någon stor eller nämnvärd omfattning så att de skulle utgöra något hinder för etablering.

När det gäller uttjänta rotorblad kommer ett förbud om deponi under 2025 vilket innebär att man måste återvinna materialet på något vis. Övrigt material i vindkraftverk är till stor del metaller som kan ingå i etablerade återvinningsprocesser.

När det gäller läckage av oljor så finns 1-2 m³ olika oljor i ett vindkraftsverk för smörjning och hydraulik. Bland vanliga frågor och svar på naturskyddsföreningen och naturvårdsverket tas inte denna fråga upp vilket skulle kunna tolkas som att det inte finns allt för stor risk eller innebär stora konsekvenser.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Grundvatten och vattentäkt

Oro för påverkan av en vattentäkt har kommit ifrån flera synpunkter.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-14	2025:507	Sedan har vi frågan om hur naturen påverkas. Lokalt kommer både fauna och ekosystem att förändras. Det ska sprängas, grävas och byggas vägar genom skog och myrmark. Och inte nog med det – oljor och kemikalier från verken riskerar att rinna ut i vattnet och orsaka ännu större skador. Jag vill särskilt lyfta fram att det planerade industriområdet för vindkraftverken kommer att ligga i närheten av en stor vattentäkt som försörjer denna del av kommunen med färskvatten.
2025-02-14	2025:526	Vindkraftverk så nära vårt samhälle och precis ovanför en vattentäkt känns väldigt skrämmande och otryggt för oss. Kommunens arbete är att säkerställa en trygg, effektiv och hållbar energiförsörjning, det måste kunna ske på ett annat sätt än med vindkraftsetablering så nära ett samhälle.
2025-02-13	2025:445	Att ställa dessa vindkraftverk på en vattentäkt som ska stå där och läcka både olja och fett, och att förbjuda att valla sina skidor med flörvalla. Det var ju så giftigt, men inte läckande olja. sila mygg och svälja elefanter är ett bra talesätt i denna fråga. Den giftiga plast som släpper från rotorbladen, får djuren i sig detta så blir det oskäligt som föda. Hur blir det med bär och svamp som drar i sig detta gift. Detta kan komma att bli stora problem i framtiden, så tänk på vad det kan få för konsekvenser i framtiden för våra efterlevande.

Kommentar

Enligt Sveriges geologiska (SGU) undersökningar finns det en risk att man påverkar grundvattnet vid vindkraftsetablering. (<https://www.sgu.se/samhallsplanering/energi/vindkraft/>)

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Oro om buller och ljusförorening

Många inkomna synpunkter uttrycker oro över att vindkraftverken kommer att orsaka störningar genom konstant buller, lågfrekvent ljud och infraljud. Man är även orolig för att de blinkande varningslamporna på turbinerna kan skapa en konstant ljusförorening. Särskilt stor oro finns för att ljuset ska förstöra mörka natthimlar och påverka boendes trivsel.

Inlämnad	Handlings nummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2024-12-04	2024:4979	Dessutom är vindkraftverk kända för att orsaka bullerproblem. Ljudet från rotorbladen när de snurrar kan vara störande för människor som bor i närheten, vilket kan påverka deras livskvalitet.
2025-01-07	2025:18:00	Djurlivet kommer försvinna. Människor kommer leva med buller.
2025-02-10	2025:322	Kommunen kan när som helst besluta att vindkraft endast ska tillåtas på ett avstånd som fredar våra boendemiljöer från konsekvenser på ljudmiljö, landskap och rekreationsområden.
2025-02-10	2025:328	Vi som bor på Lövberget lyssnar efter och uppskattar tystnaden! Här finns inget buller, inget spilljud. Efter en dag däruppe hör man minsta lilla ljud av fåglar, löv och insekter. Vinandet från vindkraften skulle vara oerhört störande och förta en stor del av karaktären med att vistas på en fåbod!
2025-02-13	2025:407	Vindkraftparker är industrianläggningar med stora ingrepp i landskapet och definieras enligt svensk lagstiftning miljöfarlig verksamhet med stora konsekvenser för närboende i form av bl.a. buller, hinderljus, förändrat naturliv, påverkan på jakt, samt påverkan på fåbodkultur
2025-02-14	2025:506	Vindkraftverk ger ifrån sig störande bullernivåer och vibrationer som påverkar människors hälsa och ny forskning vid Högskolan i Gävle och Uppsala angående Vindkraftverk visar att även infraljud från vindkraftverken kan eventuellt påverka vår hälsa negativt i högre utsträckning och på flera sätt än man tidigare trott.
2025-02-17	2025:566	De vindkraftverk som planeras i kommunen kommer att i innebära stora ingrepp i skogsområden och även, kanske framför allt, ljud- och ljusföroreningar (4) i den natur som idag är tyst, stilla och helt ovärderlig.
2025-01-28	2025:146	Störande omgivning av ljud & blixtljus, infraljud från ett 190 m vindkraftverk ligger på ca 110 dB och ett 300 m vindkraftverk ger 3.5 ggr mer ifrån sig.

Kommentar

Ljud från vindkraftverk består av både hörbart ljud och infraljud, vilket kan påverka människors hälsa och trivsel. Om man är van vid mörka nätter och låg ljusförorening, kan vindkraftens varningsljus upplevas som särskilt störande.

Idag finns riktvärden för högsta uppmätta ljudnivå från vindkraftsverk vid bebyggelse.

Tidigare har frågeställningen om avstånd mellan vindkraft och bebyggelse tagits upp. Även denna fråga om ljus och ljud kan ingå i en utökad granskning av förslaget att sätta en lokal begränsning av avstånd mellan bostäder och vindkraftverk.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom

Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Oro om upplevelsen av landskap och kultur

En vanlig kommentar berör oro för att upplevelsen av natur och kultur i kommunen kommer att påverkas mycket negativt. Exempel på inlämnade synpunkter

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-01-15	2025:61	Hej Jag tycker det är vansinne att sätta upp vindkraftsparker i Gagnefs kommun. Det enda vi har i Kommunen är tystnad och lugn och det vill ni förstöra nu med en massa ljud och blinkande kvällstid.
2025-02-04	2025:212	Vill härmed meddela att jag kraftigt motsätter mig den eventuella vindkraftsparken på Mejdåsen i Björbo. Den skulle förstöra landskapet och allt som gör att man vill bo i glesbygden. Jakt, friluftsliv, och annat.
2025-02-10	2025:288	Den ”obebyggda” delen av skog eller hur de nu valde att formulera sig är en av de största styrkorna som finns i den här kommunen. Dock inte som vindkraftspark. Det är den fantastiska skogen kombinerat med fåbodlivet som är den största tillgången när det kommer till kommunens attraktionskraft.
2025-02-10	2025:324	Gagnef har en unik fåbodkultur, del av ett världsarvslistat kulturarv, som riskerar att påverkas negativt av storskalig vindkraftsetablering. o Enligt Riksantikvarieämbetet kan stora ingrepp i kulturmiljöer leda till en förlorad autenticitet och minskat besöksvärde.
2025-02-13	2025:432	Dala Floda och dess omgivning utgör en unik del av Sveriges kulturarv, där det traditionella fåbodbruket har bevarats genom generationer. Områdets levande kulturmiljö har nu fått internationellt erkännande genom UNESCO:s världsarvsstatus. Med detta anseende följer ett ansvar att skydda och bevara landskapet för framtida generationer.
2024-12-06	2024:4995	...Jag flyttade hit för den fina naturen och lugnet här och ni vill förstöra det med era idiotiska vindsnurror.
2025-02-17	2025:594	Vi kom till Dala Floda för den fria horisonten över sjöns skull. Där den mörka natthimlen lyser av Vintergatan, stjärnor och månen speglas i vattnet och isen. Norrskensets slöjor dansar Där himlen målas i skimrande färger varje morgon och kväll. Dimman lindar in oss i slöjor. För den djupa tysta skogens skull. Ja, för den stora tystnaden som kan vara så svår att finna. För den blanka isens skull. För den mjuka snön skull.

2025-02-17	2025:655	Mejdåsen som är ett populärt utflyktsmål med utsiktstorn. Därifrån ser man långt över omgivningen som består av skog med naturreservat, gamla fåbodleder, kulturlämningar och vandringsstigar. Där lever djur, människor har sina fritidsställen, man kan plocka bär och svampar. Allt det där skulle förändras totalt genom ett stort industriområde med många mycket höga vindkraftverk
		Och liknande i ytterligare ca 130 inlämnade synpunkter

Sammanfattning av synpunkter

Inkomna synpunkter visar en stark oro för att vindkraftsetableringen kommer att förstöra områdets naturliga landskap och kulturhistoriska värden. De viktigaste farhågorna kan delas in i följande kategorier:

Visuell påverkan på landskapet, vindkraftverken anses vara dominerande och visuellt störande, särskilt i ett landskap där naturen tidigare varit orörd. Många beskriver att de höga turbinerna kommer att synas på flera mils avstånd och förändra områdets karaktär.

Hot mot kulturarv och fåbodar, kommentarerna lyfter fram att Mejdåsen och Tyrsberget är viktiga kulturhistoriska områden, där fåbodar och gamla körvägar har använts i generationer. Vindkraften beskrivs som ett hot mot det traditionella landskapet och levnadssättet i Gagnef.

Oåterkallelig förändring av landskapsbilden, Många uttrycker att vindkraften inte går att återställa, vilket gör att landskapet förändras för alltid.

Kommentarer

Visuellt

Vindkraftsparker har en kraftig visuell påverkan på omgivningen, och detta är en av de mest omdebatterade frågorna vid etableringar. Effekten av det visuella är starkt kopplat till inställningen till vindkraft. Det finns studier som visar både på ingen effekt och negativ effekt. I och med kommentarerna kan konstateras att det är en påverkan som behöver tas på allvar i planeringsarbetet av vindkraft

Fåbodliv och kulturhistoria

Kulturhistoriska miljöer, som fåbodar och gamla betesmarker, kan påverkas negativt och förlora sitt historiska värde. Den 3 december 2024 beslutade Unesco om inskrivning av fåbodbruk på den representativa listan över mänsklighetens immateriella kulturarv. Detta är alltså något relativt nytt och behandlas i de politiska strategiska vägvalen samt påverkar det den reviderade energiplanen och gäller inte bara vindkraften utan all etablering av verksamhet i anslutning till levande fåbodar.

Tidigare har frågeställningen om avstånd mellan vindkraft och bebyggelse tagits upp. Även denna fråga om visuell påverkan och kulturliv kan ingå i en utökad granskning av förslaget att sätta en lokal begränsning av avstånd mellan bostäder och vindkraftverk.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Oro för fastighetsvärden och ekonomi

Fler inlägg handlar om oro för svårigheter att sälja eller belåna fastigheter: Många uttrycker oro över att bostäder nära vindkraftsparken kommer att förlora marknadsvärde och att banker kan neka lån, om det kommer att utgå någon kompensering för detta. Även en oro för att näringen kopplat till natur och kulturupplevelser påverkas.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-14	2025:486	Värdet på våra fastigheter kommer att störttycka och inflyttning till kommunen kommer att, mer eller mindre, upphöra.
2025-02-14	2025:495	Har nyligen köpt en Fastighet i Lövberget, för att få lugnt läge och tystnad. Blir det Vindkraftverk vid Lejmyren så är det slut på tystnaden och lugnet! Skulle det bli Vindkraftverk så sjunker marknadsvärdet på husen/stugorna, är då Gagnef Kommun villiga att ersätta värdet på husen som värdet var före eventuell Vindkraftpark? Alla hus blir ju värdelösa om Vindkraftpark blir till.
2025-02-14	2025:502	En utbyggnad skulle leda till att kommunens attraktionskraft sjunker. Många bor eller har flyttat till Gagnef men har sitt arbete i någon av grannkommunerna. Kommunen riskerar att få utflyttning, minskade skatteintäkter, höjda elnätsavgifter och sjunkande fastighetsvärden redan 8 km
2025-02-14	2025:509	Jag kan inte se några fördelar för oss Björbobor med dessa snurror. Däremot många nackdelar som sjunkande fastighetsvärden mm. Kompenserar kommunen för det
2025-02-14	2025:519	Besöksnäring i allmänhet och ekoturism i synnerhet, är en viktig inkomstkälla för många företagare i dessa områden. Dessutom är den här typen av turism och rekreation en stark växande marknad som uppskattas och efterfrågas av allt fler. Det finns mängder av undersökningar som pekar på att det småskaliga, naturnära, hållbara och genuina, är det som allt fler vill uppleva på sina korta och långa resor. Då har en liten Dala-kommun som Gagnef en fantastisk möjlighet att placera sig på kartan för den efterfrågan. Detta är ett arbete som redan pågår med många olika projekt och koncept, bl.a med Visit Village i Dala-Floda.
2025-02-17	2025:592	Jag försörjer mig på att ta med besökare ut i naturen. Vi njuter av tystnad och lugn på SUP-yoga på Flosjön och skogsbad i skogarna runtomkring oss. Vi vandrar till Fäbodar, kular, njuter av att känna på känslan av hur det var förr i tiden. Har ni tänkt på att fäbodkulturen är antagen till Unescos lista över levande kulturarv? Det här går ju inte ihop! Vi vill att folk ska flytta hit! Vi vill ha fler besökare! Vi är självförsörjande på el! Det går inte ihop. Vad är det som händer? Varför låter vi detta ske? Stora projekt inom besöksnäringen med massor av pengar läggs på Visit Dalarna och Visit Village - men till vad nytta. Dala-Floda har varit drivande i projektet Visit Village, nu är frågan, kommer vi kunna vara kvar i projektet?

Kommentar

Det finns studier som visar på att fastighetsvärden har sjunkit med 10–20 % inom 2 km och för att sedan avta. Det finns områden där man infört ersättning till privatpersoner och aktörer som påverkas av vindkraftverk men tydliga enhetliga system saknas. Vindkraftens påverkan på turism är inte entydig och beror mycket på turisternas inställning till vindkraft.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Ekonomi hos vindkraftsbolag

Det förkommer kommentarer som vindkraftens lönsamhet och en del kommenterar en eventuell bygdepeng med kommentarer om att den skulle vara för liten, eller att kommunen blir mutad.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2024-12-02	2024:4827	Man pratar här om att Gagnef kommun ska få ersättning för vindkraftsetablering och en liten bygdepeng, måste man inte fundera lite när man som Kommun blir mutad mot ersättning, det här är stora investbolag som kommer att exploatera våra fina landsbygd och mark för egen tjänst och vinning.
2025-02-10	2025:303	Och till vems nytta? Ett internationellt företag som får skattesubventionering genom svenska skattebetalare, där både (eventuell) vinst inte stannar i Sverige, den producerade elen inte stannar i Sverige. Den stora vinsten med vindkraft är att bygga vindkraft. Dessa bolag tjänar mycket pengar på etableringar.
2025-02-14	2025:470	Det är inte lönsamt. Det finns inget vindkrafts bolag som gör vinst.
2025-02-12	2025:404	Vi måste beakta att vindkraftverk har en kortare livslängd än många andra förnybara energikällor, såsom vattenkraft. Vindkraftverk är ofta bara hallbara i 25-35 år, och när de når slutet av sin livslängd kan de inte återanvändas på samma plats utan en ny miljöprövning, se sidan 63 i Energiplanen. Detta innebär att vi står inför stora avvecklingskostnader och problem med gamla fundament som inte kan återanvändas effektivt. Mer än hälften av vindkraftverken i Dalarna kommer behöva demonteras fram till 2040, vilket gör vindkraft till en mindre långsiktig lösning jämfört med andra alternativ.
2025-01-07	2025:20	Många kommuner har lockats att investera i vindkraft under de senaste decennierna Det verkar dock vara mer regel än undantag att det leder till utdragna förluster. Insikter om vindkraftens lönsamhetsproblem börjar sprida sig. Analyser i Affärsvärlden har visat att 49 procent av vindkraftverken som driftsatts sedan 2010 varit föremål för aktieägartillskott.
2025-02-10	2025:321	Säkerheter ska ställas för etableringar av vindparker. Hur ska dessa beräknas? Vid nya energislag, om t.ex 20år, kan hela vindkraftindustrin haverera och tusentals vindkraftverk ska nedmonteras. Ägarna har naturligtvis sett om sitt hus och begärt sina företag i konkurs. Bankerna får förmodligen ta smällen tillsammans med skattebetalarna. Vinsterna är tidigare säkrade i utländska bolag. Detta ger det självklara svaret att säkerheter måste bedömas efter ett kostnadsläge som kommer att gälla om ca 30 år eller längre.

Kommentar

En energiplans format har svårt att omfatta ekonomiska förutsättningar för olika företagsmodeller. Någon diskussion om ekonomin energiföretagen kommer inte att tas med i energiplanen.

Framtida behov

En del svar behandlar frågan om framtida elbehov

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-13	2025:457	. I de diskussioner jag ingått i som företagare i Gagnefs kommun har jag inte stött på en enda företagare som nu upplever, eller ser ett behov av mer el komma i framtiden. Vi har istället företag som exempelvis Åkerströms som själva valt att bygga ett vattenkraftverk för att minska sitt behov av el från det allmänna nätet. Som exempel kan också GIS AB nämnas som satsat på solenergi till sin elförbrukning. Jag vet företag som försökt sig på att etablera solkraftanläggningar men som nekats på grund av att elnätet inte är utbyggt så att energin kan tas emot. Hur ska man då kunna ta emot energin från alla tänkta vindkraftverk?

Kommentar

Prognosen om framtida energibehov görs med handledning från energimyndigheten och länsstyrelse. Energiplanen är i detta sammanhang inte strikt begränsad till kommunens gränser utan är en del av Sveriges kommande behov av elproduktion och elanvändning

Energiöverskott i kommunen

En notering som gjorts av flera synpunktsinlämnare är kopplat till energistatistik och balansen i Gagnef. När man sammanställer producerad el i kommunen och ställer det i relation till använd el så producerar det betydligt mer än vad som används inom kommungränsen. Denna situation används som argument till att det inte behövs mer elproduktion inom kommunen.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-14	2025:483	Gagnefs kommun är idag självförsörjande på el med överskott. Detta är något att vara stolt över.
2025-02-14	2025:511	Med tanke på att kommunen redan producerar ett överskott av förnybar el och pellets kan jag inte se att uppförande av vindkraftsindustrier, i något som kan liknas vid panik, nära bebyggelse och känsliga områden kan gynna kommunens utveckling på något plan.
2025-02-14	2025:538	Den information vi fått så finns det inget underskott i kommunen utan det är tom ett överskott på energi.

Kommentar

Sett till Sverige som nation har vi byggt upp energitillförseln av el så att det är ett överskott i en del kommuner för att kompensera energiunderskott i andra delar av landet. I dagsläget görs bedömningen att det kommer att fortsätta vara så. Alltså om det behövs mer elproduktion i Sverige kan en del av den produktionen komma att lokaliseras till Gagnefs kommun.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Vindkraftens plats i energiplanen

En kommentar som återkommer är om frågan om vindkraft och dess utbyggnad ska finnas med i en energiplan.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-17	2025:561	Vi anser att målsättningar om att bygga ut vindkraft i Gagnef inte hör hemma i energiplanen. Energiplanen ska ha fokus på kommunens tillförsel, distribution och användning av energi.

Kommentar

Vindkraften kommer att finnas med i energiplanen. I energimyndighetens vägledning för energiplaner finns ett kapitel om ”Planera för elproduktion” och där nämns vindkraft tillsammans med vattenkraft, kraftvärme, kärnkraft och solenergi. Alltså görs bedömningen att vindkraften har en plats i energiplanen.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Gagnefs identitet

I ett svar hänvisas till ett centralt stycke i Gagnefs kommun Översiktsplan.

Inlämnad	Handlingsnummer	Citat/urklipp från inkommen synpunkt för att beskriva denna typ av frågeställning
2025-02-13	2025:453	”Gagnefs unika identitet är den flerkärniga tätortstruktur som ligger som ett pärlband längs med älvarna. Det är viktigt att identiteten bevaras och utvecklas genom att främja rekreation och närproducerad man samt bevara natur och kulturmiljöer”

Kommentar

Det är så klart viktigt att följa det övergripande visionerna i översiktsplanen och placeringen av olika etableringar behöver ta hänsyn till hur dessa påverkar omgivningen.

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Två texter som återfinns i många synpunkter

Bland de inlämnade synpunkterna förekommer två texter ofta. De är både inlämnade från enskilda personer och gemensamt med varierande mängd namnunderskrifter. De kan också förekomma med mindre justeringar i texten.

De punkter som tas upp i texterna bedöms besvarade i genomgången av vindraftsfrågorna ovan.

”Jag säger Nej till vindkraft i Gagnefs kommun”

Text som återfinns i många lämnade synpunkter bland annat i ett där 644 personer skrivit under på Facebook. Texten förekommer bland annat i handlingsnummer 2025:483

Hej!

Diarienummer KS/2022:467

Gagnefs kommun är idag självförsörjande på el med överskott. Detta är något att vara stolt över.

I Gagnef finns också unika vandringsleder i orörd natur, stjärnhimmel, rent vatten, levande Fäbodkultur som nu ingår i UNSCOS Världsarv, djurliv, unika byar, tystnad, kultur, hantverk, musik, och så mycket annat att vara stolt över.

JAG SÄGER NEJ TILL VINDKRAFT I GAGNEFS KOMMUN!

Kommunen är för tätbefolkad och det finns få eller inga ställen som skulle passa för vindkraftutbyggnad. Avstånd på 8 km till bebyggelse är svårt att hitta.

Vindkraftsutbyggnad river stora sår i naturen och påverkar unik kulturbygd, miljö, bostadspriser, bostadsmiljö; både inne och ute, vattentäkter, turismnäring, företagsetablering, inflyttning och just de värden som gör denna kommun så speciell.

Vänliga hälsningar

”Bara på avstånd som fredar det vi värderar”

Text som återfinns i många lämnade synpunkter bland annat en inlämnad synpunkt med 430 namnunderskrifter. Texten förekommer bland annat i handlingsnummer 2025:561.

"Hej,

Jag vill med detta mail stödja detta remissvar:

Synpunkter angående förslag till ny energiplan (ärende nr KS/2022:467)

Gagnefs kommuns förslag till ny energiplan har en viljeinriktning att vindkraft ska byggas ut. Vi anser att målsättningar om att bygga ut vindkraft i Gagnef inte hör hemma i energiplanen. Energiplanen ska ha fokus på kommunens tillförsel, distribution och användning av energi. Vindkraft ger upphov till stora konsekvenser för oss medborgare eftersom alla lokaliseringar som är möjliga i Gagnef skulle ligga mycket nära bebyggelse. Kommunens skogar är för små för att inhysa industriområden för vindkraft.

Vindkraften äventyrar vår boendemiljö, våra bymiljöer och vackra landskap, fritidshusområden, riksintressen för fåbodemiljö och världsarvslistade fåbodkulturarv. Skogarna och bergen är våra rekreationsområden och måste bevaras.

En utbyggnad skulle leda till att kommunens attraktionskraft sjunker. Många bor eller har flyttat till Gagnef men har sitt arbete i någon av grannkommunerna. Kommunen riskerar att få utflyttning, minskade skatteintäkter, höjda elnätsavgifter och sjunkande fastighetsvärden redan 8 km från kraftverken.

Den lilla bygdepeng som vindkraften kan ge väger lätt jämfört med dessa förluster. Angående vindkraft vill vi att kommunen ska stoppa vindkraftsutbyggnad närmare än 8 km från bebyggelse.

Detta kan göras genom att kommunen nyttjar sin kommunala beslutsrätt i frågan om etablering av vindkraftverk. Kommunen kan när som helst besluta att vindkraft endast ska tillåtas på ett avstånd som fredar våra boendemiljöer från konsekvenser på ljudmiljö, landskap och rekreationsområden. Boendemiljöerna är Gagnefs viktigaste värden! Vår hållning är därför att vindkraftsverk inte får placeras närmare än 8 kilometer från bebyggelse. Detta ger projektörer tydliga förutsättningar när de vill etablera sig i vårt närområde. Det ger framför allt oss medborgare framtidstro att våga investera för att bo och verka länge i kommunen.

Kommuner runt om i Sverige stoppar idag nästan alla projekteringar som innebär av vindkraftsanläggningar nära bebyggelse. Det finns starka skäl till detta som nämnts ovan och Gagnef ska naturligtvis göra på samma sätt.

Mvh"

Remissvar från partier och andra aktörer

Bevara Mejdåsen, Bevara Tryssjöberget, arbetsgruppen för Bevara Annsjöberget/Hissberget och Långsberget och Naturskyddsföreningen

2025-02-17 2025:573

Till Kommunstyrelsen, Gagnefs kommun

Föreningarna Bevara Mejdåsen respektive Bevara Tryssjöberget, arbetsgruppen för Bevara Annsjöberget/Hissberget och Långsberget (snart förening) och Naturskyddsföreningen tackar för möjligheten att lämna synpunkter på remissversionen av Gagnefs kommuns energiplan för 2025–2030, diarienummer KS 2022:467.

Sammanfattning

Denna version av förslag till energiplan skiljer sig markant från tidigare utgåvor. Det finns mycket positivt i förslaget, men det återstår arbete och analys på flera områden innan planen kan anses färdig.

Kommunal tillstyrkan (miljöbalken kap 16 §4) tillkom i samband med att bygglovspunkten togs bort. När kommunal tillstyrkan infördes var tanken att kommunen även fortsatt skulle ha samma kontroll över markanvändningen i kommunen som tidigare. Detta för att kommuner även fortsatt skulle kunna stoppa betydande ingrepp i landskap, boendemiljöer och därmed livskvalitet etc.

Det är uppenbart för oss att Gagnefs kommuns skogar är för små för att kunna inhysa industriområden för vindkraftverk och för att kunna erbjuda lokaliseringar tillräckligt långt bort från bebyggelse. Vindkraftverk blir på grund av hur vårt landskap ser ut mycket starkt exponerade och det finns inget som kan skymma ljus, dämpa ljud och skuggor eller dämpa deras inverkan på upplevelsen av natur- och kulturlandskapet. Om kommunen vill gå mjukare fram så anser vi starkt att kommunen ska tillämpa ett skyddsavstånd på 8 km från närmsta bebyggelse. Detta skulle skapa tydlighet, framtidsro och investeringsvilja hos kommuninvånare och företagare. Motsatsen, att släppa det kommunala ansvaret för samhällsplaneringen, ser vi inte som ett alternativ.

Förslaget till energiplan innehåller mycket information om såväl den internationella, nationella, regionala och lokala kontexten för energiplanen, samt fakta om tillförsel, distribution och användning av energi. Det saknas dock huvudsakligen analys som redogör för hur Gagnefs kommun förhåller sig till kontexten och nuläget. Det finns heller inga som helst avvägningar mot lokalsamhällets behov.

- I synnerhet finns en slagsida på produktion av förnybar el i form av vindkraft och solparker som gör att planförslaget glider iväg från det egentliga syftet enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439). Förslaget behöver omarbetas utifrån en analys av det lokala behovet av förflyttning när det gäller energianvändning, distribution och tillförsel. Analysen ska enligt nämnda lag primärt omfatta tillförsel, distribution och användning och måste avgränsas till kommunens rådighet. Produktionsmål för vindkraft är olämpligt att inkludera i en kommunal energiplan.
- Vidare behöver kommunen väga samman de energipolitiska målen med hänsynstaganden till kommuninvånarnas livskvalitet, naturskydd och miljö samt lokalt näringsliv när planens inriktning bestäms. Det gäller förstås även att samverka med närliggande kommuner eftersom typiska lokaliseringar i Gagnef ligger på kommungränserna och storskalig vindkraft har långväga effekter.

Vindkraftverks placering i förhållande till bebyggelse är betydelsefull och behandlas i politiska strategiska vägval

Energiplanen har ingen avsikt att påverka det kommunala ansvaret för samhällsplanering

Värdefulla kommentarer och energiplanen kommer att inkludera dessa synpunkter i revideringen.

- Planen behöver dessutom fördjupas i flera andra avseenden som verkar tämligen viktiga för kommunala verksamheter och kommuninvånarna. Det gäller inte minst att göra en sårbarhetsanalys av kommunens energiförsörjning i händelse av kris eller krig. Till exempel vård och äldreomsorg som alltid måste fungera. Även detta är ett tydligt fokusområde i Energimyndighetens vägledning¹, men saknas helt i nuvarande version.

Punkterna ovan innebär att energiplanen i sitt nuvarande skick inte är lämplig att ta vidare i den politiska processen. En reviderad version av en energiplan behöver utarbetas och behöver återgå till huvudsyftet med en kommunal energiplan: *tillförsel, distribution och användning* av energi. Energiplanering måste utgå från och beakta lokala förutsättningar och behov.

Nedan följer utvecklade resonemang och förklaringar på respektive punkt.

Fördjupade synpunkter

Kommunal tillstyrkan eller ett minsta skyddsavstånd om 8 km

Kommunal tillstyrkan (miljöbalken kap 16 §4) tillkom i samband med att bygglovsplikten togs bort för att undvika den tidigare "dubbel prövning". Prövningen var tidigare tvådelad och hade två syften. Kommunerna prövade genom bygglovsförfarandet lämpligheten i den förändrade markanvändning som vindkraft innebär och kumulativa effekter på övergripande nivå. Länsstyrelsen prövade på sedvanligt sätt miljöeffekterna och kumulativa effekter i den mindre skalan. När kommunal tillstyrkan infördes var tanken att kommunen även fortsatt skulle ha samma kontroll över markanvändningen i kommunen som tidigare. Detta för att kommuner även fortsatt skulle kunna stoppa betydande ingrepp i landskap, boendemiljöer etc som går emot kommunal översiktsplanering, detaljplaner och områdesbestämmelser.

Om kommunen inte väljer vägen att tydligt deklarera ställningstaganden utifrån kommunens samhällsplaneringsansvar bör man ändå ta frågan om lämpliga och olämpliga områden på största allvar. Om man tar hänsyn till lämplighet bör man beakta äminstone detta:

- **Vindkraftsutbyggnader ska inte påverka kommunens attraktionskraft.** Ett direkt mått på attraktionskraft är fastighetsvärden. Enligt en studie av forskare på Kungliga Tekniska Högskolan² påverkas fastighetspriser negativt 8 km från vindkraftverk, men effekter syns till 10 km. Notera att dessa studier bygger på data som inte utgår från dagens höga vindkraftverk på 250-270 meter som syns från ännu längre avstånd! Även Skatteverket tillåter från år 2025 avdrag på taxeringsvärden på grund av närhet till vindkraftverk. Ju högre verk ju större avdrag.
- **Vindkraftsutbyggnader ska inte påverka enskildas ekonomi eller ge inläsnings effekter.** Enligt samma referenser som ovan sjunker fastighetsvärden från 8 km. Enskildas besparingar skulle eroderas i de fall fastigheter säljs. En följeffekt av att fastighetsvärden sjunker är att människor sitter fast med lån och inte kan flytta och att fastigheter nära verken blir osålda (detta händer idag i t ex Smedjebackens

¹ <https://www.energimyndigheten.se/energisystem-och-analys/samhallsbyggnad-och-energiplanering/vagledning-for-kommunal-energiplanering/att-ta-fram-en-energiplan/planera-for-att-hantera-hot-och-risker/>

² Hans Westlund och Mats Wilhelmsson (2022) Valuating the negative externality of wind turbines: traditional hedonic and difference in-difference approaches. <https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1674034&dsid=4756>

Värdefulla kommentarer och energiplanen kommer att inkludera dessa synpunkter i revideringen.

De fördjupade synpunkterna är omfattande och värdefulla i revidering av energiplanen.

Synpunkterna kommer att beaktas i revidering av energiplanen och kommenteras inte separat här nedan

kommun där Handelsbanken Borlänge nekat bostadslån). Vi har även ringt runt till lokala banker och fått besked att man redan idag är restriktiv till lån för bostadsköp och investeringar på grund av osäkra fastighetsvärden.

- Vindkraftsutbyggnader ska inte påverka lokala företagare. En tänkbar följeffekt av att lån inte beviljas är att lokala företag och/eller företagare får färre uppdrag. Kanske får de uppdrag på annan ort istället men det vet vi inte.
- Vindkraften ska inte dominera Gagnefs landskapsbild. Vindkraftens synlighet och därmed påverkan på landskapsbild är starkt relaterad till topografin och landskapets skala. Gagnefs topografi utgörs av relativt smala dalgångar och branta bergkullsidor och ett småskaligt kulturlandskap. Våra skogsrensor längs dalgångarna är små och möjliga lokaliseringar hamnar nära dalgången. Andra kommuner³ pekar i utredningar med utgångspunkt i ca 150 m höga verk på dominans i en närzon 0-4 km. Mellan 4-8 km beror grad av dominans på verkens synlighet och landskapets övriga element. Möjliga lokaliseringar i Gagnef innebär mycket synliga verk och verk som projekteras idag är typiskt kring 250 m höga vilket ökar synligheten.
- Vindkraften ska inte hamna nära bebyggelse och medföra ytterligare tillskott till bullermiljön. Idag finns väg 70 och E16 som bullerkällor men från skogarna längs dalgången finns inga bullertillskott. Även om gränsvärden för buller (35-45 dBA) klaras inom t ex 1 km eller utomhus vid fastigheter är det ett faktum att bullertillskott finns även längre bort. dBA-måttet viktat dessutom bort lågfrekvent ljud under 200 Hz. Detta är något att beakta eftersom vindkraftverksbuller skiljer sig från andra bullerkällor som vägar. Vindkraftverk har relativt andra bullerkällor mycket högre ljudnivåer av lågfrekvent ljud och bullret är dessutom pulserande vilket ökar störningsbenägenheten⁴. Lågfrekvent ljud transporteras över mycket längre avstånd än t ex mer högfrekvent vägbuller. Lågfrekvent ljud är fortfarande mycket högt på avstånd av t ex 5-6 km från verk medan mer högfrekvent ljud dämpas snabbt⁵. Sammantaget drar vi slutsatsen att om vi inte vill ha tillskott av industribuller i våra bymiljöer bör vi tillämpa större skyddsavstånd än vad provningar leder till (ca 1 km).
- Vindkraft ska inte försämra våra rekreationsmiljöer. Viktiga rekreationsmiljöer både för oss och besökare utifrån är de bergkullar som ligger närmast bebyggelsen. Detta borde kommunen snarare utveckla ännu mer och saluföra än att låta miljöerna omvandlas till industrionråden.

Självklart finns det många fler aspekter att beakta. T ex finns fåbodkulturarvet med 29 fåbodar och 40 mil leder som är ett unikt arv att förvalta och nyttja. Vi har heller inte redogjort för naturvärden som finns på precis de bergkullar som vi idag ser projekteringar på.

³ T ex Kalix kommuns utredning: <https://www.kalix.se/globalassets/files/bvzga-bo-och-miljo/planer/vindkraftsutredning/s14-21.pdf>. Även Rättvik kommun har gjort djuplodande utredningar för ca 10-15 år sedan.

⁴ Vill man få en uppfattning av vindkraftsbuller finns ljudexempel på www.hinderupplysning.se. Här kan man även se skuggor, ljusstörningar etc. En lättillgänglig genomgång av denna fakta finns i denna föreläsning av forskaren Mariana Alves Pereira <https://www.youtube.com/watch?v=ZXCZ3OykhE>

⁵ Genomgång av bullerberäkningar och exempel på resultat finns på www.rhows.com (mindre lättfattligt) och i exempelvis denna inspelade föreläsning av professor Ken Mattsson på Uppsala Universitet <https://www.youtube.com/watch?v=sGWYUHWYWzc> (mer lättfattligt)

Vi förordar tidig dialog med projektörer där man tydliggör vilka de viktiga värdena för kommunen är och får projektörerna att förstå att kommunen inte kommer att godta lokaliseringar som innebär betydande ingrepp i landskap, boendemiljöer etc. Hittills har vi inte sett något av detta i anteckningar som förts vid samråd med länsstyrelse och kommuner. Vi förstår samtidigt att eftersom vindkraftsfrågan inte är utredd med något större djup i kommunen och inte heller har hanterats som del av översiktsplaneringen är det inte självklart att formulera en tydlig inriktning.

Det är dock sammantaget uppenbart för oss att Gagnefs kommuns skogar är för små för att kunna inhysa industrionrården för vindkraftverk och för att kunna erbjuda lokaliseringar tillräckligt långt bort från bebyggelse. Boendemiljöerna är Gagnefs viktigaste värden.

Förslaget till energiplan

I det följande redogör vi för våra synpunkter på förslag till energiplan.

Övergripande behövs ett omtag göras och produktionsmål för vindkraft bör lämnas utanför eftersom sådana inte hör hemma i en kommunal energiplan.

Kommunens roll och handlingsutrymme vid energiplanering

Energimyndighetens vägledning till energiplanering⁶ slår fast att

"Förståelsen behöver ta sin utgångspunkt i det lokala och regionala sammanhanget med såväl geografiska förutsättningar som förutsättningar kopplade till samhällsstrukturen och näringslivet. Det behöver sedan ses i relation till framtida behov av energi- och samhällsutveckling."

Om Gagnef ska ta ställning till produktion av energi kan det alltså inte göras enbart utifrån referenser till nationella planeringsmål och nationella behov utan beaktande av lokala förutsättningar. Kommunen har ingen skyldighet att åsidosätta Gagnefs värden för att lösa den nationella energiförsörjningen. Kommunen har långtgående rådighet över markanvändningen lokalt och har därmed stort inflytande över invånarnas livskvalitet och den långsiktiga hushållningen med resurser. Detta verkar man i alla fall delvis ha greppat, med tanke på att två hörnstenar i kommunens Vision 2030⁷ är "Bästa livskvaliteten nära dig" och "Långsiktig hållbar utveckling". Vision 2030 knyts ihop med energiplanen genom att man på sidan 71 i planförslaget skriver att

"Delar av planen utgör "Energiplan" enligt lagen om kommunal energiplanering, övriga delar har inga lagkrav och kan därför ses som nämndmål. Dessa mål kan utgöra en del i arbetet med att uppnå kommunens övergripande mål samt eftersträva att kommunens övergripande vision infrias."

Om Gagnefs kommun vill ha en sådan inriktning är det av yttersta vikt att processen medger en bred dialog, så att kommunen säkerställer förankring av vad kommuninvånare och verksamheter faktiskt värdesätter i fråga om livskvalitet och vad en långsiktigt hållbar

⁶ <https://www.energimyndigheten.se/energisystem-och-analys/samhallsbyggnad-och-energiplanering/vagledning-for-kommunal-energiplanering/att-energiplanera/grunden-i-energiplanering/>

⁷ https://gagnef.se/wp-content/uploads/2021/03/gagnefs-kf-vision_2030.pdf

utveckling innebär i den lokala kontexten. En seriös dialog med medborgarna behöver drivas. Mellankommunal samverkan behöver genomföras för att säkra att Gagnef kommuns inriktning inte äventyrar grannkommunernas förutsättningar att göra samma sak för sina invånare.

Angående att peka ut vindkraft i energiplan och förespråka vindkraft utan fördjupad utredning

Det saknas djupare analys som preciserar behov av vindkraftsutbyggnad i just Gagnefs kommun. Enligt Vindbrukskollen (www.vbk.lansstyrelsen.se) finns det gott om potential kvar på platser som har utpekats som riksintressen för vindbruk. Vindkarteringar visar att de områden som är teoretiskt möjliga lokaliseringar inom Gagnefs kommun är både mycket små och ligger mycket nära bebyggelse i jämförelse med Dalarna i stort. Vad är det som gör att Gagnefs kommun i det läget väljer att gå ut med en energiplan som förordar vindkraftsutbyggnad och dessutom på andra platser än de som har utpekats som mer konfliktfria? Eftersom avvägningar mot lokala värden dessutom saknas i samband med energiplanen är det extra problematiskt att okritiskt ta ställning till att storskalig utbyggnad ska ske. Till detta ska läggas att förslaget inte uttrycker någon värdering av det lokala och beredskapen att nyttja vetorätten. Kommunen har planmonopol och lagstiftarens mening med det är att vindkraft inte ska byggas ut överallt bara för att det blåser bra och det finns villiga vindkraftsprojektörer.

Att etablera vindkraftsparker är ett exempel på markanvändning som har konsekvenser. Scenariot som kommunen vill se hända som en följd av målsättningarna om utbyggd vindkraft är redan här och måste tas på fullaste allvar. På sidan 65 presenteras en karta baserat på Länsstyrelsen Dalarnas nygjorda inventering av lämpliga platser för vindkraftsetablering i länet. De utpekade områdena har bra vindförhållanden och det uttalas i förslaget att det är få intressekonflikter utifrån ett övergripande perspektiv (trots att vi vet att vi har byar på 1-2 km avstånd, starkt exponerade lokaliseringar på dalnära bergkullar, riksintressen för fåbodemiljö, kulturminnesvägar och fåbodemiljöer). Utöver detta presenteras två områden där det pågår vindkraftsprojektering idag, och som inte ingår i de av länsstyrelsen utpekade områdena. Kommunen skriver också att man inte utesluter etablering på andra platser än de som Länsstyrelsen Dalarna har identifierat som lämpliga. Vi vet att minst två av de utifrån vindförhållanden teoretiskt möjliga lokaliseringarna som nu projekteras inte ses positivt av grannkommunerna.

Vi anser att det är mycket olämpligt i att man i ett planunderlag väljer att lyfta fram två av flera pågående projekteringar, dessutom helt utan motivering av urvalet. Det, om något, är att föregå vad som kommer att framkomma i samband med prövning av tillståndsansökan (kanske är alla platser olämpliga vid djupare utredning). Det är också mycket oklart hur man kommer till slutsatsen att det är klokt att gå vidare med platser som redan har sållats bort ur ett regionalt perspektiv.

Vi anser att det är en farlig väg att gå att låta prövning av enskilda vindkraftsparker vara den enda kontrollpunkten vid vindkraftsetablering om kommuninvånarnas och lokala företagens intressen ska säkras. Kommunens långsiktiga utveckling, strategiska mål, lokala värden, hur man ser på livskvalitet och unika värden är strikt en kommuns samhällsplaneringsansvar och hanteras inte inom ramen för prövning. Energiplanen innehåller visserligen skrivningar om vilka värden som är viktiga i samband med vindkraft. Avvägningar mot dessa eller Gagnefs övergripande mål verkar dock inte göras när ställningstaganden till att vindkraftsutbyggnader görs i förslaget.

Omfattande och värdefulla synpunkter som kommer att beaktas i kommande version av energiplan.

Vad kommer det framtida behovet av energianvändning, -distribution, och -tillförsel egentligen vara i Gagnef?

Vi saknar en analys av vad de framtida behoven av energianvändning, -distribution, och -användning kommer vara i Gagnef – vilka specifika utmaningar har vi här i Gagnef?

Figur 1 på sidan 8 samt figur 11 på sidan 43 visar att Gagnefs kommun idag producerar mer än dubbelt så mycket som används av både el och pellets/flis/ved. Elen kommer från vattenkraft och är därför redan idag förnybar. Energi som importeras är i huvudsak flytande bränsle till transporter, så som diesel och HVO. Med detta som utgångspunkt blir det obegripligt varför kapitel 4 "Framtida energi i Gagnef" ägnas huvudsakligen åt att redogöra för produktionspotentialen av förnybar el. Utifrån fakta förefaller det snarare vara importen av flytande bränsle som är den lokala utmaningen.

Mot bakgrund av nuvarande förhållande mellan produktion och användning är det även oklart vad som motiverar att ha offensiva åtgärder för utbyggnad av vindkraft och solceller (sidan 74). Räknar man med en fördubbling av elförbrukningen? Vill man bli en ännu större nettoexportör av el?

En möjlig tolkning skulle kunna vara att kommunen anser att den har ett stort ansvar att ta avseende internationell, nationell och regional måloppfyllelse. Här bör i så fall kommunen redogöra för vilken analys som har lett fram till denna slutsats. Till exempel den nationella översikten över regionala utbyggnadsbehov som gjordes 2017 anger 7,5 TWh vindkraft för Dalarnas län (planförslaget s 27). Enligt Länsstyrelsen Dalarna fanns 2022 uppförda verk eller beviljade tillstånd motsvarande 4,6 TWh. Sedan dess har Ängelarna tillkommit med en produktion på 360 GWh. Det kvarstår därmed ca 2,5 TWh till mål och Dalarna har alltså kommit en bra bit på vägen mot planeringsmålet 7,5 TWh. Dessutom pågår prövningsprocesser i högre instanser som vi inte vet utfallet av. Man bör här också ha i åtanke att Sverige under flera år, senast 2024, varit Europas största exportör av el. Hur mycket ytterligare elproduktion från vindkraft som behövs måste också ses i ljuset av ett nytt inslag i energipolitiken med ny kärnkraft. Just nu tyder allt på att Sverige kommer att få planerbar kärnkraft under samma tidsperiod som den gröna omställningen kommer att ske.

De prognosticerade energibehoven i Sverige kan till detta vara kraftigt överskattade då flera av de förmodade vätgasprojekten, såväl stora (H2G, HYBRIT) som mindre initiativ kanske inte blir verklighet. Skulle de ändå bli verklighet är det orimligt, rent ekonomiskt att de enorma energimängder som krävs för detta ska produceras av en intermittent kraftkälla, geografiskt långt från där behovet faktiskt finns. Att då peka ut en önskan av storskaliga vindkraftsparkar i Gagnefs kommun förefaller som en synnerligen ineffektiv och oekonomisk idé.

Alternativ till befintligt förslag

Finns ändå politiska ambitioner att öka energiproduktionen i kommunen kan en särskild plan för energiproduktion utformas ("Energiproduktion i Gagnefs kommun 2025 - 2030"). Detta som ett komplement till en reviderad, mer traditionell energiplan. En energiproduktionsplan behöver täcka och värdera samtliga kraftslag och en bredare analys behöver dokumenteras inför kommunpolitiskt beslutsfattande. Det behöver i denna plan tydligt framgå hur centraliserad och lokal kraftproduktion är tänkta att komplettera varandra, vilka investeringar som krävs i elnät och hur intermittent kraftproduktion som vindkraft kan motiveras givet kostnader i form av till exempel nödvändig utbyggnad av elnät och investeringar i

lastbalansering. Planen behöver ta sin utgångspunkt i aktuell politik på EU och nationell nivå, inte minst målet om fossilfri kraftproduktion snarare än förnybar.

Det är viktigt att en plan för energiproduktion innehåller en bredare analys. Att en kommun av Gagnefs storlek skulle bli självförsörjande på energi förefaller svårt att motivera då sådana beräkningar saknas i denna remissversion av energiplanen. En kommun som vill attrahera vindkraftsexploater behövs ha färdiga beräkningar på hur mycket detta kommer att kosta kommuninvånarna. Investeringar i elnät och i dagsläget utopiska ambitioner om energilagring i batterier och/eller vätgas behövs förstås och beräknas innan så tydliga ambitioner som flertalet vindkraftsparker i denna remissversion kan offentliggöras.

En bredare analys behöver även inkludera potentiella arbetstillfällen och möjlighet för Gagnefsföretag att växa över tid. Det är till exempel välkänt att det genereras många arbetstillfällen år efter år inom bioenergisektorn där Gagnef har potential att växa samtidigt som det skapas ytterligare värden såsom biologisk mångfald med ett aktivt skogsbruk i kommunen. Samtidigt som intäkter från grön turism på våra fantastiska berg och längs våra dalar kan öka.

Däremot skapas i det närmaste noll arbetstillfällen över tid på vindkraftsindustriområden då dessa kräver specialiserade tekniker som reser runt stora delar av Sverige och reparerar och underhåller vad som snarast kan benämnas automatiserade vindmaskiner. Det behöver även tas fram en handlingsplan för om vindkraftsbolagen fortsätter uppvisa stora förluster som de gjort det senaste decenniet. Finns en beredskap hos kommunen och markägarna att ta över konkursade vindkraftsbolag? I förlängningen behöver eventuell olönsam elproduktion från vindkraftverk sättas i perspektivet hur kommunens kärnuppdrag såsom vård, skola, vägar, plan och bygg kan fullföljas.

En "plan för energiproduktion" behöver utgå från de av kommunstyrelsen beslutade strategiska målen rörande livskvalitet, rekreation, natur och kultur. I planen behöver olika energislag beskrivas och motiveras för hur väl de hjälper kommunen nå dessa strategiska mål. Att verka för småskalig vattenkraft eller solceller på nedlagda soptippar bör rimligen slå olika jämfört med till exempel 300 meter höga vindkraftverk på 300 meter höga berg längs våra älvar i kommunen?

Hur väl adresserar olika sätt att producera energi en ökad inflyttning till kommunen som i sin tur genererar skatteintäkter? Riskerar vindkraft ge en negativ spiral med utflyttning när Gagnefs själva grundvärden urholkas, fastighetsvärden sjunker när de som kan bosätta sig i andra kommuner (resursstarka flyr kommunen då de har råd att ta en smäll när fastighetsvärden sjunker). Ett förslag är att det görs en seriös och heltäckande riskanalys vad gäller eventuella etableringar av storskaliga vindkraftsindustriområden.

En energiplan ska leda till att kommunen har beredskap att möta hot och sårbarheter

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska kommunen "...verka för en säker och tillräcklig energitillförsel". Med tanke på rådande säkerhetsläge är det synnerligen aktuellt att kommunen har en robust planering för detta även vid en eventuell kris eller krig.

Detta tas även upp i Energimyndighetens vägledning för energiplanering⁸ där totalförsvarets behov lyfts fram som centralt. Denna aspekt är i stort sett frånvarande i planförslaget.

Exempel på några lämpliga frågor att ställa sig kan vara:

- Vilka styrkor och sårbarheter finns i kommunens energiförsörjning, t ex i form av distributionsnätets utformning, eller beroendet av omvärlden?
- Finns det energiinfrastruktur som kan tänkas utgöra intressanta mål vid ett eventuellt fientligt angrepp? Vad innebär det för lokalbefolkningen och energiförsörjningen såväl lokalt som utanför kommunen?
- Vilka åtgärder kan kommunen vidta för att öka robustheten i energiförsörjningen och skydda civilsamhället i händelse av kris eller krig?
- Vilken samverkan finns, och behöver finnas, på regional och mellankommunal nivå för att uppnå god energiförsörjningsberedskap?

Övriga noteringar

- Utgångspunkten för denna remissversion bygger på föräldrad energipolitik. Nuvarande nationella politik är förändrad och förespråkar bland annat en fossilfri kraftproduktion i Sverige. Allt tyder just nu på att Sverige kommer att få planerbar kärnkraft under samma tidsperiod som den gröna omställningen kommer att ske. Denna kärnkraft kommer till exempel inte att belasta fastighetsägares nätavgifter på det sätt som intermittent lokal vindkraft skulle göra. Energiplanen för Gagnef bygger tyvärr hela resonemanget och därmed åtgärderna på förnybar kraftproduktion. (s 44).
- Planen sägs gälla 2025-2030, men innehåller påtagligt konkreta mål och åtgärder fram till 2045.
- På sidan 35 angående befolkningsstrukturen behövs korrekturläsning av siffrorna. "Runt 60% av befolkningen bor i de tre större samhällen med mellan 100 och 2000 invånare, Djurås, Mockfjärd och Gagnef."
- Det framgår tydligt av Energimyndighetens vägledning för kommunal energiplanering⁹ att det krävs en strategisk miljöbedömning när "Energiplanen anger förutsättningar för verksamheter och åtgärder som preciseras i 6§ miljöbedömningsförordningen eller bilagan". En strategisk miljöbedömning kräver ett eget samråd som föregår plansamråd. Planförslaget innehåller konkreta produktionsmål och utpekanden av platser för etablering av vindkraft och solkraft. Vindkraftsetablering tillhör de verksamheter som tas upp explicit i bilagan. "Platser för etablering" är till och med så framträdande att det finns med i den övergripande sammanfattningen av planen. Det gör att slutsatsen på sidan 78 i planförslaget att det inte krävs någon strategisk miljöbedömning för planen är felaktig.

Vi ser fram emot att följa utvecklingen och bidrar gärna med ytterligare synpunkter vid behov.

⁸ <https://www.energimyndigheten.se/energisystem-och-analys/samhallsbyggnad-och-energiplanering/vagledning-for-kommunal-energiplanering/att-energiplanera/lagen-om-kommunal-energiplanering/>

⁹ <https://www.energimyndigheten.se/energisystem-och-analys/samhallsbyggnad-och-energiplanering/vagledning-for-kommunal-energiplanering/att-ta-fram-en-energiplan/strategisk-miljobedomning/>

Med vänliga hälsningar,

Naturskyddsföreningen
Föreningen Bevara Mejdåsen
Föreningen Bevara Tryssjöberget,
Arbetsgruppen för Bevara Annsjöberget/Hissberget och Långsberget (snart förening)

Björbo intresseförening

2025-02-13 2025:465

Synpunkter angående förslag till ny energiplan, ärende KS2022:467

Gagnefs kommuns förslag till ny energiplan pekar ut en viljeinriktning mot storskaliga industriområden med vindkraftverk på bland annat Mejdåsen, Björbo. Det innebär att kommunen attraherar exploatörer vars affärsidé är att anlägga ett så stort område som möjligt med så höga vindkraftverk det går. Allt för att kunna sälja industriområdet med så hög vinst som möjligt till någon att driva vidare. Eftersom i princip alla som försöker sälja el från vindkraftverk i Sverige gör mycket stora förluster år efter år jobbar branschen mot så kallade hybridparker där vindkraftverk, solceller och stora batterilager kombineras. Kvar av Mejdåsen och därmed Björbo och omkringliggande fåbodar blir tyvärr inte mycket om detta blir verklighet. Risken är att så stora ingrepp är irreversibla under många generationer. 300 meter höga vindkraftverk har aldrig byggts på land och de ingrepp så stora fundament kräver, de vägar som måste byggas och de kranplatser som krävs är inte ens överblickbara i dagsläget.

Få platser i kommunen kan vara så olämpliga för dessa storskaliga industriområden.

Det är en gåta att Mejdåsen som är en viktig del i dricksvattenssystemet pekats ut.

Våra åsar ramar vackert in samhället med älven i mitten som historisk livsnerv. Mejdåsen är verkligen speciell för oss i Björbo då vi valt att bosätta oss på randen av själva åsen. Över Mejdåsen har generationer buffrat bohem och än idag stannar vi till vid likstenen, en känd viloplats som användes på väg till kyrkan och skänker tidigare generationer en tanke. Till våra fåbodar och till våra sjöar och berg i anslutning till Mejdåsen återvänder vi än idag när vi vill ha lugnet, mörkret och tryggheten.

Björbo intresseförening är medarrangör till det populära motionsloppet *Upp till tornet* som slingrar sig genom orörd skog upp till utkikstornet. Ett torn som intresseföreningen sköter och som är ett populärt utflyktsmål för gamla och unga. Inte sällan stöter man på större djur och det finns ett antal spelplatser för tjäder om man fortsätter över Lejmyran mot Kapplakojan. En fantastisk upplevelse!

Intresseföreningen ser även en påtaglig risk att etablering av storskaliga industriområden leder till att kommunens attraktionskraft minskar. Många bor och flyttar till Gagnef men har sitt arbete i någon av grannkommunerna. Kommunen riskerar utflyttning, minskade skatteintäkter och sjunkande fastighetsvärden redan från 8 km från kraftverken samtidigt som elnätsavgifterna kan komma att behöva höjas rejält.

Björbo står och faller med att barnfamiljer väljer att bo kvar i bygden och att fler flyttar in för att vi ska överleva. Friluftsliv, jakt och rekreation är värden både bofasta och fritidshusägare förknippar med Björbo och Mejdåsen. Något som tyvärr inte går att kombinera med storskaliga hybridparker.

Placering av vindkraftsverk i relation till bebyggelse och dess påverkan på omgivningen kommer att behandlas i kommande version.

Angående vindkraft vill vi att kommunen ska stoppa vindkraftsutbyggnad närmare än 8 km från bebyggelse.

Kommunen ska därför nyttja den kommunala beslutsrätten. Kommunen kan när som helst ta ett beslut att vindkraft endast kan tillåtas på ett avstånd som fredar våra boendemiljöer från konsekvenser på ljudmiljö, landskap och rekreationsområden. Boendemiljöerna är våra viktigaste värden. Vår hållning är därför att vindkraftverk inte får placeras närmare än 8 kilometer från bebyggelse.

Kommuner runt om i Sverige stoppar idag nästan all projektering av vindkraftverk. Det finns uppenbara starka skäl till detta och Gagnefs kommun ska naturligtvis göra på samma sätt.

Vi ser fram emot att följa utvecklingen och bidrar gärna med ytterligare synpunkter vid behov.

*Vänligen Björbo intresseförening
genom ordförande Annelie Tåppmark*

Placering av vindkraftsverk i relation till bebyggelse och eventuell kommunal riktlinje angående avstånd kommer att behandlas i kommande version.

Björbo VVOF

2025-02-14 2025:487

Gagnefs energiplan 2025–2030 synpunkter från Björbo VVOF

Här kommer synpunkter från Björbo viltvårdsområdesförening, (Nedan Björbo VVOF), på remissen rörande Gagnefs kommuns energiplan 2025–2030. Den skapar för oss vissa frågetecken. I förordet skriver ni denna text.

Citat: Platser möjliga för etablering ska vägas mot kulturmiljö, natur- och friluftsliv samt andra intressen som besöksnäring, rekreation, totalförsvaret och bebyggelse. Nyetablering ses i planen utifrån ett resursperspektiv med en långsiktigt hållbar markanvändning som mål.

Vi tolkar det som intensioner om att etablering av vind- och solkraftverk ska vägas mot kultur, natur- och friluftsliv, rekreation som avser till exempel jakt och vistelse i naturen, och att innevånarnas intressen går i först hand.

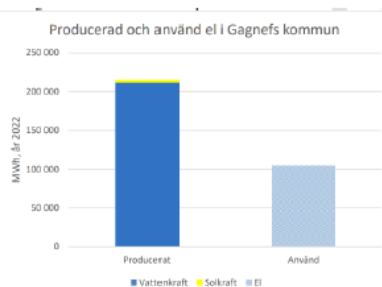
I planen uppges målsättningar som påverkar Gagnef:

Citat: Målsättningarna som påverkar Gagnef kan sammanfattats till

- Noll nettoutsläpp av växthusgaser 2050
- Produktionen el och andra energislag ska vara helt fossilfri 2045
- Elproduktionen i Dalarna behöver mer än fördubblas till 2045

Vad grundar sig dessa antaganden på?

Vi kan i hela energiplanen inte se varför elproduktionen behöver fördubblas de närmsta 20 åren.

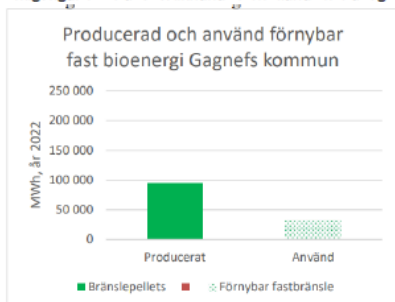
Förteckning 13 Producerad och använd el i Gagnefs kommun 2022, SCB 2022

Det produceras ju redan dubbelt så mycket el som det förbrukas inom kommunen. Vilket innebär att även om ert antagande om ett fördubbat behov av el 2045 stämmer, så klarar vi oss med dagens produktion inom Gagnefs kommun, enligt redovisade siffror.

Placering av vindkraftsverk i relation till bebyggelse och eventuell kommunal riktlinje kommer att behandlas i kommande version.

Elproduktionen i Gagnef ingår i hela Sveriges produktion och det finns kommuner med överskott och kommuner med underskott beroende på geografiska förutsättningar.

Enligt figur 14 är det ett liknande förhållande när det gäller biobränsle.

Figur 14 Producerad och använd förnybar fastbränsle i Gagnefs kommun 2022.

Lejmyrans vindkraftspark

Björbo VVO har en areal på ca 11 000ha och närmare 150 medlemmar som har hela viltvårdsområdet att jaga på. Drygt 8 000ha av viltvårdsområdets marker ligger söder om Västerdalälven i direkt anslutning till den föreslagna vindkraftsparken Lejmyran.

Björbo VVOF omsätter över 80 000kr årligen på hanteringen av jakten inom området.

Många av medlemmarna i Björbo VVO äger egna fastigheter som ger dem jakträtt inom VVO, andra medlemmar arrenderar sina jakträtter från någon större markägare. För att få fler än en jakträtt krävs att man har mer än 50 ha jaktbar mark.

För de stora skogsbolagen som arrenderar ut flera jakträtter är det en betydande årsinkomst med hundratusentals kronor.

Lejmyran är ett attraktivt område med bra jaktförutsättningar för älg, hjort, rådjur och skogsfågel. Även jakt på räv, mård och hare utövas på området.

Om det föreslagna området med en vindkraftspark i omfattningen 24 st vindkraftverk med en höjd på 300 meter uppförs skulle inget av detta vara möjligt.

Viltet skulle försvinna från Lejmyran och jakt ej längre vara möjligt.

Hönsfåglar är bland de arter som oftast kolliderar med rotorblad på vindkraftsverk. Jakt på hönsfågel sittande i trädtopparna försvinner inom området och i områdena omkring. Av säkerhetsskäl blir det omöjligt att avlossa skott mot trädens toppar in i området. Hela området runt Lejmyran påverkas samt stora omkringliggande områden, då en gevärskula går över 5km.

Att överhuvudtaget vistas runt vindkraftverken är förenat med risker för nedfallande is och snö från rotorbladen, vilket gör att vi undrar om tillträde till vindkraftsparken ens är möjligt vintertid, det vill säga under jaktsång.

Konsekvenserna blir även att arrenden av jaktmark upphör, ingen vill betala för att jaga på ett närmast vilttomt område. Fastighetsägare som tidigare arrenderat ut jakträtter förlorar möjligheten att arrendera ut jakträtter. För flera av dem ett betydande inkomstbortfall.

Bioenergiproduktionen i Gagnef ingår i hela Sveriges produktion och det finns kommuner med överskott och kommuner med underskott beroende på geografiska förutsättningar.

I och med de beslutade politiska strategiska vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Detta sänker givetvis värdet på fastigheterna, en betydande del av priset på fastigheterna försvinner.
För fastigheter med fast boende minskas värdet påtagligt, ingen vill bo i ett område som skapar ohälsa genom sin ständiga miljöpåverkan.

Djurliv

Studier visar att älg, hjort, ren och rådjur försvinner mer eller mindre helt och hållet redan vid etablering av vindkraftparker.
De kommer heller inte tillbaka i samma omfattning som då de flydde området, vilket beror på det ständiga ljudet från vindkraftverkens rotorblad. Lägg där till att det blinkar lampor dygnet runt vilket får djur och fåglar att dra sig undan.

Totalt har ca 35 örnar konstaterats dödade av vindkraft på Gotland och ungefär 50 i hela landet.
(Birdlife Sverige)

I genomsnitt dödas mellan fem och tio fåglar per vindkraftverk och år. Största riskerna är för de fåglar som befinner sig inom området under deras häckningstider. Hönsfåglar och örnar är bland de som löper störst risk att träffas av vindsnurrorna.
I norra Tyskland bedöms att dödligheten orsakad av vindkraftverk i dag är så pass hög att den påverkar populationer av röd glada och ormvråk negativt. *(Naturvårdsverket)*

Miljö

I Sverige har forskare från Universitetet i Göteborg och Linköping Universitet funnit potentiellt farliga substanser i områden kring en av landets största vindkraftsparker. Detta har väckt flera frågor och debatter om huruvida vindkraftverkens livscykel, från tillverkning till nedmontering, verkligen är så miljövänlig som industrin vill få oss att tro.
Forskare har dessutom tittat närmare på marknaden för epoxy i Storbritannien som används för reparation av vindkraftverkens blad, samt analyserat säkerhetsdatablad från ett specifikt fall av bladhaveri vid Ocean Winds i Nantucket. Detta visar att det finns en risk för att farliga kemikalier sprids under reparationer eller när tillverkningen av bladen har misslyckats. *(Epoch times)*

Människan

Buller från vindkraftverk påverkar få, men upplevs som störande.
Den forskning som gjorts visar att buller från vindkraft är mer besvärande, och att fler känner sig störda av vindkraftsbuller än av annat buller vid motsvarande ljudnivåer. Trafikbuller utgör trots det ett större folkhälsoproblem, eftersom antalet människor som är exponerade för vindkraftsbuller är förhållandevis få.
Utöver störningsupplevelsen är det inte uteslutet att vindkraftsbuller också kan ha andra hälsoeffekter, som sömnproblem och hjärt-kärlpåverkan. *(Boverket 2024)*

Sammanfattning

Björbo viltvårdsområdesförening åsikt Gagnef kommuns energiplan 2025–2030 är:

En vindkraftspark vid Lejmyran skulle ödelägga ett av kommunens vackraste områden och förstöra möjligheterna till jakt och rekreation för en hel bygd och många jakt- och frituftsintresserade från andra orter som årtigen vistas i området.

Med de konsekvenserna och risker som en vindkraftspark vid Lejmyran skulle medföra för djur, miljö och våra medlemmar motsätter vi oss starkt för en etablering av en vindkraftspark vid Lejmyran.

Högaktningsfullt Styrelsen Björbo VVOF

Informationsklass: Öppen

Karlstad 2025-02-07

1 (1)

Gagnef kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
785 80 Gagnef

Stycken om eldistribution och elnät kommer att arbetas och synpunkter från elnätsbolag vägs in.

Dnr: KS2022:467

Samrådsyttrande avseende Energi- och klimatplan för Gagnef kommun

Elnätet utgör en bärande infrastruktur för en kommuns invånare och verksamhet och det är därför viktigt att kommunen i samhällsplaneringen medverkar till att befintliga och kommande ledningar och andra anläggningar som överför el skyddas och säkras.

Ellevio ansvarar för regionnätet inom kommunen liksom i flera angränsande kommuner. Regionnätet är ett nätverk som består av flera sträckor med högspänningsledningar och fördelningsstationer med transformatorer och ställverk som sedan överför el till det lokala elnätet i kommunen. Ellevio har även områdeskoncession med lokalnät i kommunens västra delar runt Björbo och Dala-Floda.

Elnätet är en möjliggörare för den pågående energiomställningen och elektrifieringen av fordonsflottan. Ellevio medverkar aktivt i energiomställningen och ser positivt på energiplanens målsättning och har en positiv inställning till att ansluta framtida vindparker och solcellsparker i kommunen.

Det är önskvärt att energiplanen berättar hur man i den fysiska planeringen hanterar regionnät, fördelningsstationer, nätstationer och lokalnät för att säkra den befintliga och framtida energiförsörjningen. Alla typer av åtgärder nära Ellevios anläggningar skall samrådas med Ellevio tidigt i planprocessen. Eventuella åtgärder kan vara förenade med långa och kostsamma processer så dialog och samråd behöver ske i mycket god tid och ges hög prioritet. Genom att upprätthålla avstånd till viktiga matande ledningar i samhällsplaneringen bidrar man till säkerheten för att nuvarande och framtida ökande kapacitetsbehov kan tillgodoses. För vidare detaljer och praktiska frågor kring vårt elnät och energiförsörjning i samhällsplaneringen hänvisar vi till tidig dialog med oss som elnätsägare samt remissförfarande i samhällsbyggnadsprocessen.

Med vänlig hälsning/

Fredrik Blåvall, Samhällsbyggnad, Ellevio

Företagarna Gagnef

2025-02-14 2025:508

1 (3)

företagarna

Dnr KS/2022:467
2025-01-24

Remissvar Energiplan Gagnefs kommun 2025–2030

Sammanfattning

Gagnefs Energi- och klimatplan 2025–2030 är ett strategidokument framtaget av Gagnefs kommun för att sätta riktlinjer och mål för minskade utsläpp och ökad hållbarhet fram till 2030. Planen omfattar konkreta åtgärder inom områden som transporter, energi och infrastruktur, med målsättningen att bidra till både nationella och globala klimatmål. Företagarna har blivit ombedda att svara på remissen och ge sitt perspektiv på hur de föreslagna åtgärderna påverkar det lokala näringslivet.

Företagarnas övergripande synpunkter

För att klimatplanen ska bli framgångsrik är det viktigt att säkerställa att de föreslagna åtgärderna inte bara är miljömässigt hållbara utan också ekonomiskt genomförbara för det lokala näringslivet. Därför vill vi inleda med att framhålla att företag bör involveras i planeringsprocessen för att säkerställa att de föreslagna lösningarna är genomförbara och fungerar för alla parter. Företagen behöver även tillräcklig tid att anpassa sig till nya krav, och det är viktigt att kommunen tydligt kommunicerar vilka stöd och incitament som finns tillgängliga. Nedan följer våra detaljerade synpunkter indelade efter de huvudsakliga åtgärdsområdena.

• Transporter

Kommunens föreslagna åtgärder:

1. Minska utsläppen i transportsektorn med 70 % till 2030 jämfört med 2010.
2. Öka andelen hållbara resor till 40 % till 2030.
3. Minska bilresandet och öka gång, cykel och kollektivtrafik.
4. Förbättra infrastrukturen för laddstationer och förnybara drivmedel.
5. Fossilfri kommunal fordonsflotta och arbetsmaskiner senast 2030.
6. Fossilfritt alternativ vid upphandling av transporter senast 2025.

Kommentar: Vi välkomnar kommunens ambition att minska klimatpåverkan genom åtgärder inom transportsektorn. Samtidigt är det avgörande att dessa mål implementeras på ett sätt som underlättar företagens omställning och stärker deras konkurrenskraft. Därför vill vi understryka att strikta krav på fossilfria fordon och transporter kan innebära höga initiala kostnader för mindre företag. Lokala småföretag kan också ha svårare att möta nya krav jämfört med större aktörer med större resurser. Upphandlingar måste därför utformas för att säkerställa rättvisa villkor. Åtgärder som syftar till att minska bilresande får inte begränsa företags tillgång till kunder, leverantörer eller arbetskraft.

Synpunkter kommer att vägas in i omarbetning av stycket om transporter.

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

företagarna

• Produktion och distribution av energi

Kommunens föreslagna åtgärder:

1. Minst en vindkraftspark och en solkraftspark innan 2030.
2. Etablering av en anläggning för energilagring innan 2030.
3. Uppmuntra installation av förnybar elproduktion vid nybyggnation och renoveringar.
4. Ingen användning av fossila bränslen för uppvärmning av kommunens byggnader före 2045.

Kommentar: Etablerandet av en vindkraftspark och en solkraftspark innan 2030 bör föregås av en analys som utvärderar deras långsiktiga bidrag till energisystemet. Det är viktigt att beakta vindkraftens väderberoende och hur detta påverkar stabiliteten i energiförsörjningen. Analysen bör inkludera kostnader och möjliga lösningar för att hantera utmaningar kopplade till väderberoende kraftslag som exempelvis när det inte blåser, samt hur detta påverkar företag och invånare.

Vindkraftsutbyggnad nära bebyggelse har redan börjat påverka bostadspriser och fastighetsvärden negativt, enligt lokala fastighetsförmedlare. Detta är en aspekt som påverkar både företag och privatpersoner och måste tas i beaktande i kommunens planering. Det är också viktigt att kommunen inte enbart fokuserar på förnybar energi som lösning, utan strävar efter en helhetssyn som innefattar alla fossilfria energikällor. En bredare strategi kan bidra till att säkerställa en stabil och hållbar energiförsörjning utan att skapa onödiga konflikter mellan olika intressen.

När det gäller energilagring för att hantera intermittensen från förnybara energikällor, är tekniken fortfarande kostsam och marknaden relativt omogen. En etablering av en energilagringsanläggning bör baseras på en analys av ekonomiska och tekniska förutsättningar samt vilka teknologier som är mest lämpade.

• Byggnader

Kommunens föreslagna åtgärder:

1. Primärenergieanvändningen ska vara under 100 kWh/m² år.
2. Nybyggnation och större renoveringar ska ha lägre energibehov än kravnivåerna.
3. Kommunala byggnader ska vara fossilfria innan 2045.
4. 20 % av elbehovet i kommunala fastigheter ska täckas genom lokal elproduktion senast 2045.

Kommentar: Innovativa lösningar som minskar energibehovet kan skapa affärsmöjligheter för lokala företag inom bygg- och energisektorn. Samtidigt måste kommunen beakta att högre krav på energieffektivitet, än det krav som ställs, kan innebära ökade kostnader för byggare och fastighetsägare, vilket kan påverka bostadsmarknaden och lokala företag negativt.

Synpunkter kommer att vägas in i omarbetning av stycket om produktion och distribution av energi.

Stycket om byggnader kommer att omarbetas i enlighet med kommande EU direktiv och synpunkter kommer att vägas in i omarbetningen

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

företagarna

När det gäller förslaget om att 20 % av elbehovet i kommunala fastigheter ska täckas genom lokal elproduktion senast 2045 kan detta skapa affärsmöjligheter för företag som arbetar med solpaneler och andra former av lokal elproduktion, såsom vindkraftverk. Men som nämndes i avsnittet om produktion och distribution av energi, så behöver en analys genomföras över vilken effekt fler vindkraftverk ger exempelvis. Blåser det inte spelar det ingen roll hur många vindkraftverk som finns etablerade, det bidrar ändå inte till effekt i systemet. Lokal elproduktion kräver plats och resurser, vilket även kan påverka markanvändningen och leda till konflikter mellan olika intressen. En tydlig plan för detta behövs om det ska genomföras.

Galileo Empower AB

YTTRANDE

Datum: 2025-02-13, Ärendenr: KS 2022:467

Gagnef kommun, registrator@gagnef.se

Yttrande "Energiplan Gagnefs kommun 2025–2030"

Gagnef kommun (kommunen) har upprättat en [remissversion](#) av en energiplan, som är på samråd fram till den 14 februari 2025. Galileo Empower AB (Galileo) har tagit del av remissförslaget och lämnar härmed följande yttrande.

Våra synpunkter i korthet:

- Gagnef, Dalarna och Sverige har ett stort behov av att relativt snabbt få fram ny fossilfri elproduktion, för att möjliggöra klimatomställningen och säkra industrins konkurrenskraft.
- Det finns i dagsläget ingen vindkraft i Gagnef och det är mycket positivt att det i energiplanen föreslås mål för minst en vindkraftspark till 2030 och därefter ytterligare anläggningar för vind- eller solkraft.
- Det är positivt att Energiplanen tagit till sig länsstyrelsens och Försvarmaktens bedömning över lämpliga eller möjliga vindkraftsområden, och inkluderar tolv sådana områden i enlighet med länsstyrelsens rapport.
- Gagnef kommun bör behålla de tolv möjliga vindkraftsområdena i sin slutliga energiplan och åtminstone låta projekt som helt eller delvis ligger inom dessa områden miljöprövas och beslutas av länsstyrelsens miljöprövningsdelegation (och vid överklagande av mark- och miljödomstolen).

Jan Näs,
Sverigechef Galileo Empower AB

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

1. Galileo Empower AB om Gagnefs energiplan

1.1. Behov av vindkraft

Regeringen vill "kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045"¹ och statsministern har uppgett att vi ska "fördubbla den fossilfria energiproduktionen".² Syftet är att möjliggöra klimatomställningen, samt stärka Sveriges konkurrenskraft och industrins långsiktiga utveckling.

I en kartläggning i oktober 2024 beräknar basindustriernas energisamarbete SKGS att den svenska industrins elbehov mer än fördubblas mellan 2024 och 2030, från 45 TWh år 2024 till 99 TWh år 2030.³

Regeringen, i samarbete med SD, anger i den [energilpolitiska inriktningspropositionen](#) att "vindkraften kan på kort sikt stå för majoriteten av tillkommande elproduktion" och att "fler åtgärder bör vidtas för att förbättra förutsättningarna för en effektiv utbyggnad av vindkraft".⁴

Det finns i dagsläget ingen vindkraft i Gagnef.

1.2. Mål för utbyggnad av förnybar (fossilfri) elproduktion

Galileo välkomnar att Gagnef i den föreslagna energiplanen sätter upp konkreta mål för både vindkraft, solkraft och anläggningar för utjämning av elanvändning.

I förslaget anges:

"Gagnefs kommun ska hjälpa och stötta nyetableringar av förnybar elproduktion i kommunen och i angränsning till kommungränsen.

- *Minst en vindkraftspark innan 2030*
- *Minst en solkraftspark innan 2030*
- *Mellan 2030 och 2045 ska ytterligare parker etableras*
- *Minst en större anläggning för utjämning av elanvändning (lagring/leverans av el) ska etableras innan 2030.*
- *Mellan 2030 och 2045 ska ytterligare anläggningar etableras"*

¹ [Tidsavtalet](#), 2022-10-14, Direktiv samarbetsprojekt Klimat och energi

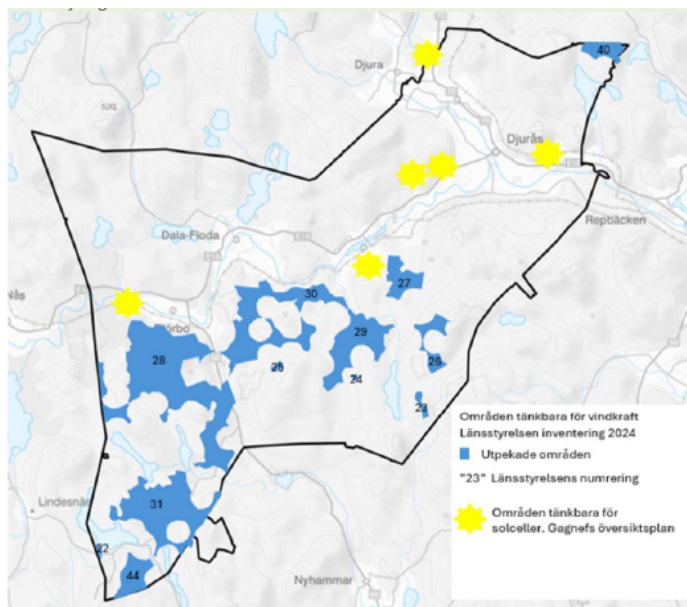
² [Regeringskansliets Youtube-kanal](#), 2023-06-12, Regeringen presenterar nyhet om tillståndprocesser

³ SKGS, oktober 2024, Rapport – Industrins elbehov till 2035

⁴ [Regeringen](#), 2024-03-14, Regeringens proposition 2023/24:105, Energilpolitikens långsiktiga inriktning

1.3. Områden för vindkraft

I [remissversionen av energiplanen](#) (sid 9, 59 och 65) framgår att Gagnef helt har utgått från [länsstyrelsen i Dalarnas förslag](#) till möjliga vindkraftsområden i kommunen.⁵ Se nedan kartbild från energiplanen:

Vindpark Rosberget överlappar helt med område 26 och delvis med område 27, medan Vindpark Lejmyran delvis överlappar med område 28.

Det är positivt att Gagnefs vindkraftsplanering är i linje med länsstyrelsens förslag, då detta säkerställer att utpekade områden tar hänsyn till både statliga och regionala intressen, såsom naturvärden, kulturmiljöer och Försvarsmaktens behov. Att följa länsstyrelsernas förslag bidrar också till en effektiv samordning mellan statliga och lokala intressen, vilket är avgörande för att nå de nationella klimat- och energimålen.

De tolv vindkraftsområden som helt eller delvis ligger i Gagnefs kommun utgör cirka 102 km². (Nio områden, motsvarande 75,3 km², ligger helt i Gagnefs kommun. Tre områden,

⁵ [Länsstyrelsen](#), 2024, Planeringsunderlag för vindkraft

motsvarande 46,6 km², befinner sig dels i Gagnefs kommun, dels i Ludvika respektive Leksand. Vår uppskattning är att cirka 26,7 km² av dessa befinner sig i Gagnefs kommun.)

Baserat på Energimyndighetens uppskattning om att ett vindkraftverk kräver 0,95 km²⁶ skulle 102 km² utpekade vindkraftsområden kunna möjliggöra 107 verk.

1.4. Ekonomiska incitament till kommunen

Behovet av en fördubblad fossilfri elproduktion, stoppet för havsbaserad vindkraft i Östersjön och regeringens beslut om kommunal ersättning och lokal intäktsdelning innebär att vi kan förvänta kraftigt ökade incitament för kommuner att tillstyrka ny landbaserad vindkraft.

Med incitamentsutredningens och regeringens kommande förslag kan ny vindkraft bli en viktig intäktskälla för såväl kommun som bygd och närboende. Här redovisar vi den möjliga ersättningen till kommunen, baserat på klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari's uttalande om att *"utgångspunkten är att ersättningen kommer att motsvara den fastighetsskatt som vindkraften i kommunen har gett upphov till".*⁷

De 107 potentiella verken i utpekade vindkraftsområden i Gagnefs kommun skulle kunna producera drygt 2,2 TWh per år.⁸ Detta skulle generera en fastighetsskatt motsvarande cirka 30 miljoner kronor per år under de sex första åren och drygt 600 miljoner kronor totalt till kommunen under en 30-årsperiod.⁹

Detta förutsätter dock att det byggs vindkraft i samtliga utpekade områden. Det finns, enligt Vindbrukskollen (länsstyrelsernas karttjänst för vindkraft i Sverige), endast aktuella projekt i två av de tolv utpekade vindkraftsområdena – Rosberget och Lejmyran.

2. Nyttor med vindparkerna Rosberget och Lejmyran

2.1. Inledning

Galileos planerade vindparker Rosberget och Lejmyran har potential för cirka 46 vindkraftverk. Dessa skulle i genomsnitt kunna producera drygt 1 TWh (1 061,8 GWh) per år, vilket motsvarar 212 000 villors hushållsel (uträkningar av Brightwind och Westander Klimat och Energi).

⁶ Energimyndigheten, 2021, Nationell strategi för en hållbar vindkraft

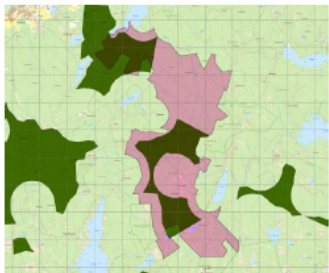
⁷ Beslutetiden, 2024-09-09, Satsningar på elektrifiering och grön omställning

⁸ Baserat på Energimyndighetens standardsiffor för ett vindkraftverk (21 GWh per verk och år).

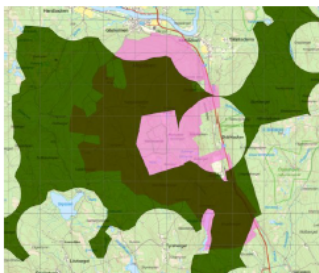
⁹ Baserat på att verken tas i drift år 2030. Väljs ett annat driftår ändras siffrorna marginellt.

2.2. Förenligt med andra intressen och utpekade av Länsstyrelsen

Både Rosberget och Lejmyran ligger i områden där Länsstyrelsen Dalarna i juni 2024 [anger att](#) "förutsättningarna ur ett statligt perspektiv för vindkraft bedöms vara särskilt goda", där "samexistens med vindkraft bedöms vara möjlig" och där det finns "god potential för att en vindkraftsetablering ska kunna komma till stånd".¹⁰ Rosa områden nedan utgör projektområden, mörkgröna områden visar Länsstyrelsens utpekade områden.

Figur: Rosberget

Figur: Lejmyran

Försvarmakten har blivit allt mer negativt inställd till landbaserad vindkraft. Under det tredje kvartalet 2023 var Försvarmakten negativt inställd i 53 procent av sina yttranden (Westander Klimat och Energi), vilket i praktiken betyder att dessa parker stoppas.

Försvarmakten har dock deltagit i länsstyrelsens planeringsarbete (se [pressmeddelande](#) från juni 2024¹¹) och motsätter sig inte de områden som pekas ut i länsstyrelsernas planeringsunderlag.

2.3. Arbetstillfällen, skatteintäkter och intäkter till kommun, bygd och närboende

De två planerade vindparkerna med sina 46 projekt kan (enligt en beräkning baserad på motsvarande prognos för andra vindkraftsparker som det av Energimyndigheten finansierade Vindkraftcentrum har tagit fram¹²) förväntas leda till:

- **208 regionala årsanställningar under byggnation.** Under byggnation beräknas vindparker av Rosbergets + Lejmyrans storlek ge 461 årsanställningar, varav 208

¹⁰ [Länsstyrelsen](#), 2024, Planeringsunderlag för vindkraft

¹¹ [Försvarmakten](#), 2024, Försvarmakten bidrar för ökad samexistens mellan militärt försvar och vindkraftsutbyggnad

¹² [Vindkraftcentrum](#), 2021, Vindkraftprojekt Stormossen 32 vindkraftverk i Hofors, Ävesta, och Sandvikens kommuner

årsanställningar regionalt (baserat på modell från Vindkraftcentrum).

- **518 regionala årsanställningar under drift.** Under Rosberget och Lejmyrans operationella livslängd (30 år) beräknas drygt 518 årsanställningar behövas (17,25 regionala anställningar per år enligt modell från Vindkraftcentrum).
- **69 miljoner i skatt.** Kommunal- och regionalskatt från regional arbetskraft uppgår totalt till cirka 69 miljoner kronor på 30 år (baserat på modell från Vindkraftcentrum avseende Stormossen).

De två planerade vindparkerna kan dessutom tillsammans generera följande intäkter till Gagnef kommun, bygderna och närboende:

- **13,7 miljoner kronor** om året de inledande åren och totalt 270 miljoner kronor till Gagnef kommun under en livslängd på 30 år, relaterat till fastighetsskatten.
- **7,3 miljoner kronor** om året i intäktsdelning med närboende, enligt det förslag som regeringen sagt att den ska gå vidare med (och baserat på ett elpris om 50 öre/kWh).
- **1,8 miljoner** i bygdemedel, baserat på att Galileo avser att avsätta 0,5 procent av produktionsintäkterna, vilket motsvarar cirka 40 000 kronor per vindkraftverk och år. Det är dock möjligt att den nationella regleringen av bygdemedel kommer att bli väsentligt högre. Pengarna kan användas av exempelvis idrottsföreningar, jaktlag, friluftsliv, samägd infrastruktur, småföretagsamhet, kulturevent och utbildning.

Totalt kan fastighetsskatten (270 miljoner) och skatteintäkten från den regionala arbetskraften (69 miljoner) uppgå till cirka 339 miljoner kronor under en driftstid på 30 år. Detta motsvarar skatteintäkterna från cirka 126 arbetstillfällen per år (baserat på en medellön i Gagnef på 33 500 kronor/månad¹³ och en kommunalskatt på 22,3%¹⁴). Läger vi därtill 518 regionala årsanställningar tillkommer cirka 17 arbetstillfällen per år. Det innebär sammantaget att om Rosberget och Lejmyran inte byggs går kommunen miste om skatteintäkter motsvarande 143 arbetstillfällen per år (baserat på antagandet om att samtliga arbetstillfällen under driftsperioden ger skatteintäkter till kommunen). Genom Lejmyran och Rosberget skulle Galileo Empower med sina parker bli ett av de företag som bidrar mest vad gäller skatteintäkter till kommunen, bortsett från vårdföretag och kommunen själva.

¹³ SCB, 2023, Genomsnittlig månadslön inom kommuner efter kommun och kön, År 2007-2023

¹⁴ Företagarna, 2024, Företagarfakta 2024

2.4. Klimatnyttor

Regeringen anger: "På längre sikt utgör klimatförändringarna ett existentiellt hot mot mänskligheten."¹⁵ De två planerade vindparkerna kan leda till en mycket stor klimatnytta.¹⁶

- **Dubbelt så mycket som bilarna i Dalarna.** Utsläppsminskningar om totalt 637 000 ton växthusgaser om året – motsvarar mer än dubbelt så mycket som utsläppen från antalet bilar i trafik i Dalarna (Westander Klimat och Energi och nätverket Vindkraftens klimatnytta).
- **En halv miljon elbilar.** Årsproduktionen av el räcker till 514 000 elbilar (Westander Klimat och Energi).

2.5. Underlättar för industrin

De två planerade vindparkerna kan underlätta för industrin.

- **Underlättar elektrifieringen.** Vindkraftparkerna kan underlätta elektrifieringen av industrin och utbyggnaden av energikrävande verksamheter i Dalarna. Länsstyrelsen Dalarna har tagit initiativ till Vindkraftarena Dalarna, som skriver att "Dalarna är redan i stort behov av ökad hållbar produktion av såväl vind- som solkraft och ett robust nät".¹⁷
- **Ökat elbehov nationellt.** Enligt Energimyndigheten¹⁸, Svenska Kraftnät¹⁹, SWECO/Ellevio²⁰ och basindustriernas energisamarbete SKGS²¹ ökar elbehovet kommande 5–15 år. Sverige riskerar underskott på el om inte vindkraftsutbyggnaden ökar.
- **Ökat elbehov Dalarna.** En rapport från Ellevio, genomförd av Sweco, visar att elanvändningen i Dalarna kan öka med 174 procent fram till 2045.²² En mycket stor andel av ökningen sker fram till 2030. Inom den tidshorisonten är det främst landbaserad vindkraft som har potential att leverera tillräckligt stora mängder ny elproduktion.

¹⁵ Regeringen, 2024-07-04, Nationell säkerhetsstrategi

¹⁶ Vindkraftens klimatnytta, 2019-04-12, Svensk vindkraft kan minska klimatutsläppen med 50 procent

¹⁷ Vindkraftarena Dalarna, Inbjudan konferens 8 december 2023

¹⁸ Energimyndigheten, 2023-12-15, Myndighetens gemensam uppföljning av samhällets elektrifiering

¹⁹ Svenska Kraftnät, 2024-01-26, Långsiktig marknadsanalys 2024 samt SVT nyheter, 2023-02-05, Industrisatsning i norr hotas av långsam vindkraftsutbyggnad – risk för elbrist 2027

²⁰ Ellevio/Sweco, 2023-06-15, ELNÄTSRAPPORTEN 2023 - Investeringsbehovet i det svenska kraftsystemet till 2045

²¹ SKGS, 2024-06-17, Rapport – Industrins elbehov till 2035

²² Ellevio, Kraftfull ökning av elanvändningen i landets regioner de närmsta 20 åren, juni 2023

- **Ökat behov.** Strategin presenterades i januari 2021 – sedan dess har utbyggnadsbehovet ökat kraftfullt.
- **Nya industriprojekt.** Ska nya industriprojekt förverkligas, med ett rimligt elpris, måste elproduktionen öka kraftigt.
- **Vätgassatsningar.** Vindkraftparkerna underlättar för vätgassatsningar i Dalarna, som Mid Sweden Hydrogen Valley.²⁴ Produktion av vätgas kräver omfattande elproduktion och låga elpriser.

2.8. Pressar elpriset och minskar EU:s Rysslandsberoende

De två planerade vindparkerna kan pressa elpriset och minska EU:s Rysslandsberoende

- **Pressar elpriset.** Teknikkonsulten Sweco har visat att den vindkraft som tillkommer i Sverige perioden 2022–2025 pressar elpriset i Sverige med cirka 17,5 öre/kWh.²⁵
- **18 miljoner i Gagnef.** Den tillkommande vindkraften 2022-2025 kan, utifrån Swecos beräkningar, minska den samlade elkostnaden i Gagnef med cirka 18 miljoner kronor om året. I Dalarna kan den minska med 895 miljoner kronor.
- **Fortsatt pressat elpris.** Lejmyran och Rosberget kan ge viktiga bidrag till att fortsätta att pressa elpriset i Gagnef.
- **Minskat energiberoende i EU.** Vindkraftparkerna bidrar till ett minskat energiberoende från Ryssland – varje ytterligare kilowattimme från vindkraft i Sverige och Europa ökar EU:s energisäkerhet och minskar Rysslands intäkter från energlexport som finansierar kriget mot Ukraina.²⁶

2.9. Länsstyrelsen bör få miljöpröva projekten

Galileos uppfattning är att länsstyrelsens miljöprövningsdelegation bör få en göra en grundlig prövning av de båda vindkraftsparkernas påverkan på människor, djur och natur. Cirka 40 procent av de ansökningar som tillstyrkts av kommunerna stoppas i miljöprövningen.²⁷

²⁴ [Mid Sweden Hydrogen Valley](#), 2023-01-18

²⁵ [Sweco](#), nov 2018, Vindkraftens elpriseffekt 2022-2025 - Uppdatering november 2022

²⁶ [EU-kommissionen](#), RepowerEU, Trygg och hållbar energi i EU till ett överkomligt pris

²⁷ [Mistra Electrification](#), 2023-10-13, Kommunala vetot landbaserad vindkraft

2.10. Skäl att peka ut Rosberget

Som tidigare nämnt ligger Rosberget i ett område utpekad av Länsstyrelsen Dalarna i juni 2024, där de [anger att](#) "förutsättningarna ur ett statligt perspektiv för vindkraft bedöms vara särskilt goda", där "samexistens med vindkraft bedöms vara möjlig" och där det finns "god potential för att en vindkraftsetablering ska kunna komma till stånd".²⁸

De utmärkta vindförhållandena i området, tillsammans med dess utpekande som ett statligt prioriterat område för vindkraft, gör att förutsättningarna för en effektiv vindkraftsproduktion är mycket goda. Med en beräknad produktion på cirka 520 GWh el per år har vindparken potential att tillgodose hushållselen för 94 000 hushåll, vilket understryker dess betydelse för regionens energiförsörjning. Dessutom bidrar områdets topografi med högt belägna platser och skogsklädda kullar till att minska visuell påverkan för omkringliggande bebyggelse, samtidigt som det skapar idealiska förutsättningar för att fånga vinden effektivt. Den skogsbrukspräglade karaktären av landskapet ger också möjlighet till teknisk anpassning utan att väsentligt påverka landskapets estetiska eller upplevelsemässiga värden.

Rosberget domineras av produktionsskog, vilket innebär att etableringen endast i begränsad utsträckning påverkar den biologiska mångfalden. Även om det finns skyddade områden i nära anslutning, såsom Gyllbergen och Tryssjöberget, ligger dessa tillräckligt långt bort för att effekterna ska bli minimala. Med noggrann planering vid byggandet av vägar och fundament säkerställs att våtmarker och vattendrag skyddas och att vattenbalansen i området upprätthålls.

Kulturmiljön i området, med historiska lämningar och aktiva fåbodemiljöer, kommer att tas i beaktande under projektets planeringsfas. Detta möjliggör anpassningar för att skydda dessa kulturhistoriska värden. För de som använder området för friluftsliv, jakt och vandring, kommer tillgängligheten efter byggfasen att vara i stort sett oförändrad, även om viss påverkan från ljud och rörlig skugga kan förekomma nära verken. Skoterleder och Europaleden påverkas marginellt och kommer fortsatt att vara tillgängliga.

Slutligen erbjuder den befintliga infrastrukturen i området stora fördelar för projektet. Vägar som redan finns kan förstärkas och anpassas för transport av material och utrustning, vilket underlättar byggfasen avsevärt. Den planerade användningen av modern teknik säkerställer att riktlinjer för ljud och rörlig skugga följs, vilket minimerar påverkan på närliggande boendemiljöer. Dessutom innebär valet av storskaliga och effektiva vindkraftverk att projektet kan maximera elproduktionen samtidigt som markpåverkan hålls på en minimal nivå.

²⁸ [Länsstyrelsen, 2024, Planeringsunderlag för vindkraft](#)

2.11. Skäl att peka ut Lejmyran

Som tidigare nämnt ligger Lejmyran i ett område delvis utpekad av Länsstyrelsen Dalarna i juni 2024, där de [anger att](#) "förutsättningarna ur ett statligt perspektiv för vindkraft bedöms vara särskilt goda", där "samexistens med vindkraft bedöms vara möjlig" och där det finns "god potential för att en vindkraftsetablering ska kunna komma till stånd".²⁹

Lejmyran är ett strategiskt viktigt projekt för att stärka Sveriges förnybara energiproduktion. Med en förväntad elproduktion på cirka 450 GWh per år – motsvarande ca 90 000 hushålls årliga elförbrukning, vilket bidrar väsentligt till länets och Sveriges energiomställning.

Placeringen av vindparken i ett område som till stor del består av produktionsskog innebär att den ekologiska påverkan kan hållas till ett minimum. De flesta trädbestånd i området har redan avverkats i tidigare skogsbruk, vilket gör att infrastrukturen för vindkraft kan integreras utan att stora naturvärden går förlorade. Infrastrukturen i området är redan välutvecklad, med befintliga skogsbilvägar som kan anpassas för transport av turbindelar och byggmaterial. Detta minskar behovet av nya väganläggningar och därmed markpåverkan. Vidare ger närheten till befintliga elnät möjlighet till kostnadseffektiv anslutning, vilket underlättar en snabb och smidig driftstart.

Samtidigt kommer skyddade områden som Hartjärn naturreservat och Skärklackens naturreservat att beaktas noggrant i planeringen för att säkerställa minimal påverkan på biologisk mångfald.

Projektet har också tydliga fördelar ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Den nya vindparken kommer att skapa arbetstillfällen under bygg- och driftsfasen samt stimulera lokala entreprenörer genom uppdrag relaterade till transport, underhåll och service. Dessutom kommer skatteintäkter från verksamheten att gynna den lokala ekonomin.

Lejmyran Vindpark tar även hänsyn till sociala och kulturella faktorer. Områdets rika kulturarv, med historiska fåbodemiljöer och fornminnen, kommer att beaktas i planeringen för att skydda viktiga kulturvärden. Friluftslivet i regionen, inklusive populära vandringsleder och skoterleder, kommer att påverkas i mycket liten utsträckning. Efter byggfasen kommer allmänheten fortsatt ha tillgång till området för rekreation och naturupplevelser.

Sammanfattningsvis erbjuder Lejmyran Vindpark en balans mellan miljömässig hållbarhet, ekonomisk utveckling och socialt ansvarstagande. Projektet stärker regionens bidrag till Sveriges klimatmål och bidrar till en grön energiomställning med minimal inverkan på natur och samhälle.

²⁹ [Länsstyrelserna, 2024, Planeringsunderlag för vindkraft](#)

Kristdemokraterna, KOSA och Sverigedemokraterna

2025-02-12 2025:404

250212

Svar på remiss på Energiplan för Gagnefs kommun från Kristdemokraterna, KOSA och Sverigedemokraterna

Vi anser att Gagnefs kommun skall avstå från att bevilja vindkraftsparker av flera viktiga skäl.

De föreslagna vindkraftsområdena riskerar att skada våra värdefulla naturresurser och försvåra för turism och friluftsliv. De utpekade områdena omfattar både historiska fabodområden och naturreservat som Gyllbergen och Prästbodarna, vilka är viktiga för både boende och besökare.

Vi måste beakta att vindkraftverk har en kortare livslängd än många andra förnybara energikällor, såsom vattenkraft. Vindkraftverk är ofta bara hållbara i 25–35 år, och när de når slutet av sin livslängd kan de inte återanvändas på samma plats utan en ny miljöprövning, se sidan 63 i Energiplanen. Detta innebär att vi står inför stora avvecklingskostnader och problem med gamla fundament som inte kan återanvändas effektivt. Mer än hälften av vindkraftverken i Dalarna kommer behöva demonteras fram till 2040, vilket gör vindkraft till en mindre långsiktig lösning jämfört med andra alternativ.

Ytterligare en aspekt att ta hänsyn till är att vindkraftverken kan upplevas som visuellt störande och orsakar buller som kan vara besvärande för de som bor i närheten. Huspriserna i dessa områden kan påverkas negativt. Forskningen kring vindkraftverkens inverkan på människor och djur pågår, men det finns ännu inga definitiva svar.

Vi bör även ifrågasätta den växande efterfrågan på energi från datacenter. Dessa datacenter är extremt energislukande och hanterar stora mängder data för globala tjänster, som Facebook och Google, vilket innebär att vi redan ser en stor energiförbrukning som inte bidrar till lokal välfärd eller arbetstillfällen. Att prioritera energi för externa, internationella tjänster snarare än att investera i lokala industrier och företag som skapar arbetstillfällen i Gagnef är inte en hållbar lösning för vårt samhälle.

Vi föreslår istället att kommunen prioriterar andra, mer hållbara energilösningar som inte riskerar hälsa, natur eller ger framtida avvecklingsproblem, såsom solenergi och vattenkraft.

Vi föreslår även följande ändringar i förslaget till Energiplan:

Sidan 9	Ta bort kartan på sidan 9, den vilseleder läsaren.
Sidan 11	Ta bort punkten, "Minst en vindpark innan 2030"
Sidan 11	Ta bort punkten, "Mellan 2030 och 2045 ska ytterligare parker etableras"
Sidan 44	Ta bort "kärnkraft och" på tionde raden.
Sidan 65	Mitt i stycket ta bort, "och få intressekonflikter". Detta är inte sanningsenlig information
Sidan 74	Under målsättningar, ändra till; "Elproduktionen i Dalarna behöver öka till 2045."
Sidan 74	Åtgärder; Ta bort vindkraftpark på två ställen på sidan

Kristdemokraterna

Kommunal Samling

Sverigedemokraterna

Reviderad energiplan kommer att innehålla en undersökning av betydande miljöpåverkan.

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Yttrande

Datum
2025-02-13

1 (7)

Diarienummer
15864-2024

Gagnefs kommun,
Samhällsbyggnadsavdelningen
785 80 Gagnef

Yttrande över Energi- och klimatplan för Gagnefs kommun 2025-2030

Er beteckning: dnr KS 2022:467

Bakgrund

Energiplanen för Gagnefs kommun är omfattande och genomarbetad.

Förutom att den beskriver energiläget i kommunen idag så tar den upp många aspekter och strategier för hur kommunen kan bidra till att såväl uppnå nationella som lokala miljö- och klimatmål för att minska fossilanvändningen för såväl privat som offentlig sektor. Tydliga mål och åtgärder finns för områden transporter, produktion, flexibilitet och byggnader.

Energiplanen ska vara ett inspirationsdokument och beslutsunderlag för såväl verksamheter inom kommunorganisationen (förvaltningar och bolag) som för medborgare och privata näringslivets aktörer som vill etablera produktionsanläggningar. Planen bidrar till detta på ett positivt sätt genom att dela upp åtgärdsförslagen mellan den geografiska kommunen, kommunorganisationen och av kommunen ägda bolag.

Gagnef har strategier och mål för att minska utsläppen av växthusgaser. Detta konkretiseras genom beskrivningar av åtgärder för att uppnå detta. Frågor som tas upp är hur och var produktionen av energi kan ske i kommunen och hur man ska minska utsläpp i framtida transporter och uppvärmning av byggnader (bostäder och lokaler). Det

Omfattande synpunkter och mycket initierade kommentarer till energiplanen.

Synpunkterna kommer att beaktas i revidering av energiplanen och kommenteras inte separat här nedan

uttrycks även en tydlig ambition att arbeta för att minska effektoppar.

Energiplanen pekar på en rad olika åtgärder för att minska **användningen** av fossila bränslen vid användning av energi såsom till exempel effektivisering av fordonsanvändningen.

Energiplanen visar även på åtgärder för **produktion** av fossilfri och förnyelsebar el ska ske i form av anläggande av bioenergiproduktionsanläggningar, solcellsparker och vindkraftsparker.

Energiplanen redovisar områden i Gagnefs kommun som kan vara tänkbara för etablering av solcellsanläggningar. Dessa platser redovisas även i den kommuntäckande översiktsplanen för Gagnef.

Synpunkter

Energiplanen redovisar även de områden belägna i Gagnefs kommun som ingår i Länsstyrelsens regionala planeringsunderlag med potential för hållbar vindbruksutbyggnad i länet. Detta planeringsunderlag blev färdigt sommaren 2024 och finns således inte med i översiktsplanen för Gagnef.

Det bör framgå av Energiplanen att det finns behov av att peka ut och arbeta in eventuella områden för vindkraft och bioenergiproduktionsanläggningar i kommunen antingen i en kommande revidering av den kommuntäckande översiktsplanen (ÖP) eller i en ny tematisk översiktsplan (TÖP) för energiproduktion.

Länsstyrelsen kan konstatera att Gagnef kommun inte har bifogat någon undersökning om betydande miljöpåverkan eller genomfört någon strategisk miljöbedömning till Energiplanen. Bestämmelser om miljöbedömningar finns i miljöbalkens sjätte kapitel och i miljöbedömningsförordningen. Syftet med en strategisk miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande för att främja en hållbar utveckling i kommunen. Det innebär att miljöaspekterna ska utgöra en röd tråd i planeringsprocessen och att en miljökonsekvensbeskrivning ska arbetas fram. Enligt Miljöbalken 6 kap 3 § ska kommunen genomföra

en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Kärnkraft kommer av allt att döma vara en stor och viktig del av Sveriges framtida energisystem. Även om det i den regionala strategin görs bedömningen att inte mycket som talar för att eventuella framtida investeringar i ny stor- eller småskalig kärnkraft kommer att lokaliseras till Dalarna skulle Gagnefs energiplanen vinna i trovärdighet om ett resonemang kring kärnkraftsfrågan gjordes.

Energiplanen är inte juridisk bindande och för att nå de föreslagna målen måste alla delar av kommunförvaltningen hjälpas åt i omsättningen. Insatser med kompetenshöjande åtgärder och attityder kommer i detta sammanhang behövas. Det bör framgå i energiplanen att det finns behov av dessa åtgärder.

Ett resonemang om energiberedskap saknas till stora delar i planen. Beredskapsfrågor vid kris till följd av klimatförändringar eller andra hot mot samhället som beskriver hur kommunen ska kunna upprätta funktioner även vid långvariga elavbrott är något som energiplanen behöver hantera.

Länsstyrelsen kan konstatera att energiplanen refererar på flera ställen till inaktuella dokument. Hänvisningar till Dalarnas energi- och klimatstrategi saknas helt och uppdateringar behöver också göras när det gäller nationella och regionala mål. I bilagan ges exempel på hur planens energirelaterade information skulle kunna uppdateras för att få ökat aktualitet och relevans.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Jakob Ebner, för frågor på telefon 010-2250372 eller via e-post Jakob.Ebner@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 15864-2024 i ämnesraden för e-post.

Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel, telefon 010-225 00 00.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chef för avdelning för hållbar utveckling Mikael Selander med projektledare Jakob Ebner som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga

Förslag på uppdateringar av energirelaterad information i Gagnefs energiplan

Sid 7, 19 och 71 mfl sidor

Bland mål och planeringsunderlag av betydelse för energiplanen behöver den regionala energi- och klimatstrategin samt den regionala energiplanen lyftas fram tydligare. Den färdplan som omnämns på sid 31 är inte längre aktuell, utan är vidareutvecklad i "Färdplan för smarta energisystem". Den innehåller både analys av framtida energibehov och beslutade regionala energimål. Exempel på beslutade regionala mål redovisas nedan.

När det gäller nationella mål kan hänvisning ske till den regionala energi- och klimatstrategins sammanställning av de mest relevanta nationella och EU-mål. Att korta ner måltexterna sid 20-27 och hänvisa till denna kan vara en fördel då flera mål är under översyn, så kommer energiplanen att hålla sig aktuell under längre tid.
www.energiintelligent.se/mal

Eftersom energiplanen har målar 2030 så kan det vara motiverat att fokusera på beslutade mål för 2030. (Sveriges långsiktiga målar år 2045, inte 2050.)

Sid 15

Det är Energiintelligent Dalarna som publicerat Färdplan för Byggnader o Boende, inte Region Dalarna.

Att Energiintelligent Dalarna också presenterade Färdplan för energisystem under våren 2024 bör ingå i listan, då detta är den regionala energiplanen och därmed har störst betydelse för denna energiplan. Referens till färdplanen för energisystem bör ske på lämpliga ställen.

Sid 40

Analysen av framtida elbehov bör ta hänsyn till analysen av Dalarnas framtida elbehov, redovisad i "Färdplanen för smarta energisystem", då det finns skillnader mot den nationella analysen, t ex förväntas vätgasproduktion inte få en så avgörande roll i Dalarnas energisystem.

Sid 41

Analysen av framtida elbehov som redovisas i rapporten "Trygg fossilfri elförsörjning" är inte längre den mest aktuella. Den har vidareutvecklats i "Färdplan för smarta energisystem".

Det kan även vara värt att identifiera problemet med lågt effektuttag, "effektdalar" i Dalarnas elnät sommartid, vilket begränsar möjligheten att ansluta mer energiproduktion. Det är även relevant i anslutning till sid 61 med potential för solenergi. Solenergianläggningar över 1 MW har i nuläget begränsade möjligheter att anslutas till elnätet.

Sid 49-55

Remissversionen redovisar nuvarande energianvändning på ett bra sätt, men det hade även behövts en analys av energibehovet 2030.

Sid 56-58

Förutom risk för bortkoppling kan det vara motiverat att lägga till betydelsen av ett robust elsystem och vilka faktorer vi kan påverka för att bidra till robusthet.

Efter sid 70

Överväg att sammanfatta det framtida energibehovet med
- en energibalans som visar nuvarande energibehov och energianvändning samt prognos för 2030
- en elbalans som visar nuvarande elbehov och elanvändning samt prognos för 2030
- en bild av nuvarande effektuttag som visar hur stora effektoppar Gagnefs kommun har samt när de uppstår. Här kan även visas hur tillgängliga energislagen i kommunen är vid toppeffektbehov.
Länsstyrelsen kan i det stödprojektet "Tillsammans för Dalakommunernas energiplanering" bistå er med faktaunderlag till detta om så önskas.

Sid 71

En övergripande åtgärd kan också vara att ha rutiner för att löpande hålla elnätägare informerade om uppdaterade behov av elförsörjning, då dessa behov behöver lång framförhållning för att mötas.

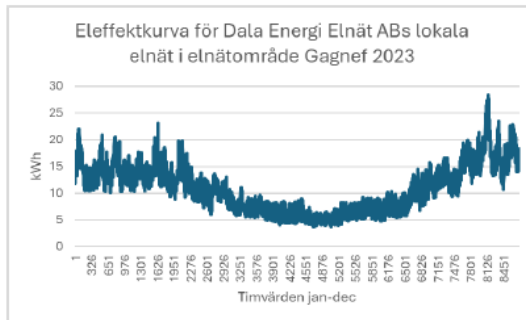
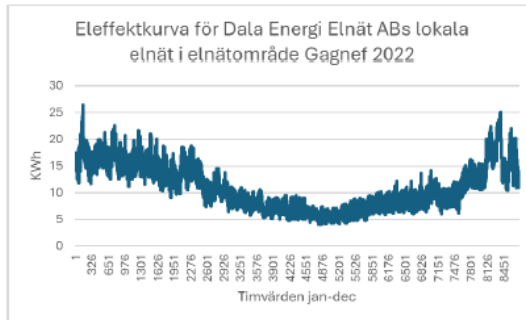
Sid 72

Bra och tydliga mål och åtgärder för transporter!
En ytterligare åtgärd för kommunorganisationens transporter bör vara, förutom tillräcklig mängd laddstationer, att laddmönster ska styras så att de bidrar till minskade effektoppar.

Sid 74-77

Bra och tydliga mål och åtgärder för byggnader och elnät!
Gagnefs kommun har stora effektoppar i sitt elnät. De orsakas nästan helt av uppvärmning av bostäder då fjärrvärme saknas.

Toppar orsakas främst av en stor andel eluppvärmda byggnader, men även värmepumpar som inte klarar de kallaste dagarna. En prioriterad åtgärd för att bidra till ett robust elsystem i Dalarna, minska behovet av elnätutbyggnad och möjliggöra nya elkunder i befintligt elnät är därför att minska mängden direktverkande el och sträva efter värmepumpar med hög kapacitet. Det borde kunna vara en prioriterad åtgärd i energiplanen.

Mål för ett smart energisystem i Dalarna

- Dalarna har ett fossilfritt energisystem 2045.
- Dalarna producerar 2045 minst den el och den bioråvara för värme och drivmedel som används på ett år.
- Dalarna producerar minst lika mycket elenergi som används i länet 2030.
- Dalarnas effekttoppar och effektbottnar har sänkts respektive höjts med 200 MW 2030.
- Dalarnas energisystem säkrar leverans av el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, samt klarar störningar utifrån med bibehållen leverans till viktiga samhällsfunktioner.
- Dalarna uppfattas av näringslivet som ett län med god tillgång på fossilfri energi till ett konkurrenskraftigt pris där tiden för nya anslutningar är rimliga.

Delmål:

- Kunskapen om och acceptansen för energiomställningen har ökat i alla samhällsgrupper.
- Dalarna har senast 2030 en väl fungerande strategisk och operativ energiplanering på lokal och regional nivå, som är transparent för omgivande samhälle.
- Energiplaneringen är väl samordnad med kris- och beredskapsplaneringen.
- Produktionen av vindkraft har ökat till minst 4 400 GWh 2030 och 10 000 GWh. 2045.
- Flexibiliteten i elnätet har genom flexibel användning och flexibel produktion samt energilager bidragit till att jämma ut effektkurvan och avlastat behovet att bygga ut elnäten.
- Tillståndstiden för nya elnät kortas.
- Ladd- och tankinfrastruktur finns i en omfattning som inte utgör en broms för fossilfri omställning av transportsektorn.

Till: Samhällsbyggnadsavdelningen, Gagnefs kommun

Från: Miljöpartiet de gröna i Gagnef

Datum: Den 14 februari 2025

REMISSVAR diarienummer KS 2022:467 (energi- och klimatplan)

INLEDNING

Miljöpartiet i Gagnef vill tacka för möjligheten att ge synpunkter på den framlagda energiplanen. Vi har granskat planen och ställer oss generellt positiva till de föreslagna åtgärderna och målen. Samtidigt vill vi erkänna det växande motståndet bland vissa medborgare, särskilt i Björbo, vilket understryker behovet av att adressera dessa farhågor på ett transparent och ansvarsfullt sätt.

POSITIVA ASPEKTER

Vi uppskattar särskilt följande delar av planen:

1. Ökad användning av förnybar energi: Vi ser fram emot en ökad satsning på solenergi och vindkraft. Detta är i linje med vår vision om en hållbar energiförsörjning i kommunen.
2. Energieffektivisering: Åtgärder för att förbättra energieffektiviteten inom kommunala byggnader och bostäder är avgörande för att minska energiförbrukningen och kostnaderna för både kommunen och dess invånare.
3. Involvering av invånarna: Planen inkluderar förslag på hur invånarna kan involveras i energiomställningen, vilket vi anser är en viktig aspekt för att skapa engagemang och delaktighet.
4. Klimatmål och hållbar utveckling: Det är positivt att planen är kopplad till kommunens övergripande klimatmål och att den bidrar till en långsiktig, hållbar utveckling.
5. Hållbarare resande: Det är positivt med kommunala planer med tydliga åtgärder för minskat behov av resande i privata bilar och ökade möjlighet till gång och cykel samt kollektivt resande.

ERKÄNNANDE AV MOTSTÅND OCH BEHOV AV OMFATTANDE STUDIER

Vi vill också peka på det ökande motståndet som har uttryckts av boende, särskilt i Björbo. Det är avgörande att kommunen bemöter dessa farhågor genom att säkerställa att gedigna och omfattande studier genomförs innan några åtaganden görs. Dessa studier bör:

1. Analysera miljö- och hälsoeffekter: Vi föreslår att kommunen utför detaljerade utvärderingar av potentiella miljö- och hälsoeffekter av de föreslagna energiprojekten, särskilt med fokus på hur de påverkar de närboendes livskvalitet.

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.

Synpunkterna kommer att beaktas i revidering av energiplanen och kommenteras inte separat här nedan

2. Involvera expertis: Det är viktigt att skapa en oberoende grupp av experter för att granska och bedöma studierna, så att boende kan känna förtroende för processens integritet och objektivitet.

3. Öppen dialog med invånarna: Vi föreslår att kommunen inrättar forum för öppna dialoger där medborgarna kan ställa frågor och framföra sina synpunkter. Transparens är avgörande för att bygga förtroende och säkerhet bland medborgarna.

FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

Trots de positiva aspekterna finns det några områden där vi anser att planen kan förbättras:

1. Tydligare vision och mål: Vi föreslår att planen innehåller ännu tydligare och mätbara mål för hur mycket energi som ska komma från förnybara källor inom en viss tid.

2. Stöd till lokala initiativ: Det är viktigt att kommunen stödjer lokala initiativ och projekt som syftar till att öka produktionen av förnybar energi samt energieffektivisering. Vi föreslår att det inrättas en fond för att finansiera sådana insatser.

3. Utbildning och information: Att utbilda och informera medborgarna om energifrågor och hållbarhet kan bidra till ett mer medvetet beteende. Vi föreslår att kommunen erbjuder workshops och informationskampanjer.

AVSLUTNING

Miljöpartiet i Gagnef ser positivt på energiplanen och är glada över att den fokuserar på hållbarhet och framtidsåtgärder. Vi befinner oss i en akut klimatkris och grön omställning är livsviktig och brådskande. Vi är beredda att samarbeta med övriga partier och aktörer för att säkerställa att planen genomförs på bästa sätt och bidrar till en grönare Gagnef, med respekt för de boendes åsikter och oro.

Vi ser fram emot ett fortsatt arbete kring energifrågorna och kring hur vi tillsammans kan skapa en hållbar framtid för vår kommun, där alla röster blir hörda.

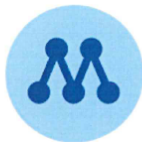
Med vänliga hälsningar,

Rupert Tansley, ordförande,

Miljöpartiet de gröna i Gagnef

Moderaterna

2025-02-10 2025:329

GAGNEFS KOMMUN	
Ank.	2025 -02- 10
Diarienum	

Remissvar energiplan

Moderaterna i Gagnef lämnar följande svar på remissen:

Vi ställer oss bakom avsnitten om transporter och byggnader, men tror att tiden för att ha ställt om kommunens fordonsflotta är snävt tilltagen. (5 år för att ha bytt ut alla icke fossilfria fordon???)

Vi har ingenting att invända mot de föreslagna områdena för solkraftsproduktion.

Vi är väldigt tveksamma till den stora tilltro till vindenergi som förslaget ger uttryck för. Dels för att en del av de utpekade områdena direkt gränsar till naturreservat och fåbodar (fåbodväsendet räknas numera som en del av UNESCOs världsarv) dels därför att det tycks komma fler och fler signaler om olägenheter i form av ljud (både hörbart och ej hörbart) och förorening av omgivningarna i form av material som lossnar från verken.

Eftersom remissförslaget också visar att det i Gagnefs kommun produceras dubbelt så mycket el som förbrukas så är det rimligt att vindkraftsutbyggnad sker med mycket stor försiktighet och där den inte kolliderar med andra intressen, exempelvis bebyggelse, friluftsliv, vattentäkter och naturreservat. Som exempel kan man konstatera att en föreslagen vindpark på Rosberget direkt gränsar till fyra naturreservat.

Vi är också mycket frågande till att förslaget jämför kärnkraft med fossila källor, och utgår från att den ska ersättas av andra energikällor, (sid 44) detta går stick i stäv med den inriktning mot satsning på kärnkraft som pågår nationellt. Så vitt vi förstår så är behovet mycket stort av planerbara kraftslag som kan balansera de svängningar som förekommer i vindkraftens och solkraftens leveranssäkerhet.

Förslaget pekar ut lämpliga platser för etablering av vind- och sol-anläggningar. Vi föreslår att planen också bör peka ut lämpliga platser för en ev etablering av värmekraftverk.

Jan Wiklund, gruppleddare M Gagnef

Peter Vogt, ordförande M Gagnef

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.

Målen för fordonsflottan är reviderade.

Socialdemokraterna

2025-02-13 2025:430

Socialdemokraterna i Gagnef (Gagnefs Arbetarekommun)
Diarienummer: KS 2022:467

Remissvar gällande Energiplan 2025–2030

Socialdemokraterna i Gagnef (Gagnefs Arbetarekommun) vill tacka för möjligheten att yttra oss över remissversionen av kommunens Energiplan 2025–2030. Vi ser positivt på att kommunen tar fram en plan som syftar till att skapa ett hållbart och långsiktigt energisystem, både för den egna organisationen och för kommunens invånare och näringsliv.

Vi vill dock framhålla ett antal punkter där planen enligt vår mening behöver justeras för att bättre stämma överens med både de lokala förutsättningarna i Gagnef och socialdemokratisk energipolitik samt värderingar. Vårt remissvar grundar sig också i den faktiska situationen att Gagnef redan producerar ett överskott av förnybar energi (vattenkraft).

Samlade synpunkter

1. Ingen brådska med lokala vindkraftssatsningar

I planen anges specifika mål och tidsramar för att etablera vindkraftsparker, exempelvis "Minst en vindkraftspark innan 2030" (sid 74). Vi anser att tidsstyrningen bör tas bort för att möjliggöra en bredare, mer demokratisk dialog kring var och om vindkraft ska etableras i kommunen över huvud taget.

Kommunens egen redovisning visar redan ett betydande överskott av el från vattenkraft. Vi ser inget omedelbart lokalt behov av ny storskalig elproduktion. En eventuell vindkraftsutbyggnad bör istället prövas noggrant och med hänsyn till lokala naturvärden, friluftsliv och kulturmiljöer.

2. Revidera eller ta bort Figur 2 (Länsstyrelsens kartbild)

På sid 9 presenteras en kartbild över potentiella områden för vindkraft enligt Länsstyrelsen Dalarna. Eftersom detta inte är kommunens eget ställningstagande, anser vi att bilden antingen borde tas bort eller föras med en tydlig förklaring att det rör sig om Länsstyrelsens syn, inte kommunens.

3. Havsbaserad vindkraft och nationell helhetssyn

Enligt socialdemokratisk energipolitik behövs mer fossilfri energi i hela landet, men främst där efterfrågan och nätkapacitet är som störst – ofta i södra Sverige och genom havsvindkraft.

Gagnef har redan stort överskott på förnybar el via sina vattenkraftverk. Att låsa fast tidskrav för vindkraft i Gagnef framstår därför som mindre prioriterat.

Omfattande synpunkter och mycket initierade kommentarer till energiplanen.

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.

Synpunkterna kommer att beaktas i revidering av energiplanen och kommenteras inte separat här nedan

4. Värna natur, fritidsliv och miljö

Gagnef kommun har rika natur- och kulturområden samt ett aktivt friluftsliv. Varje ny storskalig exploatering kräver grundlig miljöprövning. Avsaknaden av riksintresse för vindkraft och kommunens starka naturskyddsvärden talar för stor försiktighet.

Vi understryker vikten av att bevara kommunens attraktiva natur- och friluftsområden för både invånare och besökare.

5. Rollfördelning och kommunal kompetens

I avsnittet "Produktion och distribution av energi" (sid 74) framgår att kommunen ska etablera vindkraftspark och solcellspark som ett konkret mål. Vi anser att detta är onödigt direkt och kan tolkas som att kommunen själv ska driva eller bygga anläggningar, trots att vi redan har en väl fungerande vattenkraftsbas och ett nettoöverskott av förnybar el.

Istället bör man stödja hållbara energiprojekt i stort och vara teknikneutral, utan att i förväg slå fast att kommunen ska uppföra vindkraftsparker vid viss tidpunkt.

6. Alla behöver bidra till omställningen

Vi delar bedömningen att hela samhället måste ställa om och bidra till fossilfrihet. Vi stödjer målet om en trygg och långsiktigt hållbar energiförsörjning.

Men i just Gagnef ser vi inte att vindkraft på land är ett prioriterat eller brådskande alternativ. Energiomställningen bör ske där det gör störst klimat- och samhällsnytta.

7. Detaljerade kommentarer kring planens avsnitt

Sid 8–9 (Energiläget i Gagnef): Mycket positivt att det tydligt visas hur kommunen redan idag producerar dubbelt så mycket el som förbrukas, främst via vattenkraft.

Sid 10–11 (Strategi för transporter): Socialdemokraterna i Gagnef är i huvudsak överens om behovet att minska utsläppen från transporter. Vi ser ändå att tidsplanen för att byta ut alla fordon kan behöva anpassas utifrån ekonomiska och praktiska förutsättningar.

Sid 74 (Produktion och distribution av energi): Vi anser att formuleringen om att "Minst en vindkraftspark ska finnas innan 2030" bör utgå eller omformuleras till en mer öppen målsättning om stöd till förnybar energi – utan att ange exakt teknik eller tidpunkt.

Sid 76 (Plan för halvering av elanvändning): Vi efterlyser tydligare redovisning av hur en sådan halvering ska genomföras rent praktiskt och ekonomiskt. Energieffektivisering är mycket viktigt, men ett så stort ingrepp kräver stegvisa åtgärder och mer analys.

Avslutande ord

Vi ställer oss i grunden positiva till en energiplan för Gagnefs kommun och stöder arbetet med att minska klimatpåverkan och säkra en trygg energiförsörjning för framtiden. Men planen måste ta hänsyn till kommunens faktiska förutsättningar och inte påtvinga en utveckling som vare sig upplevs som demokratisk eller nödvändig med tanke på våra redan stora resurser av vattenkraft.

Vi vill se en levande landsbygd, där såväl natur- och friluftsvärden som befintlig vattenkraft inte hamnar i skymundan. Samtidigt vill vi understryka att vi ställer oss bakom nationella mål om ökad elproduktion och den gröna omställningen – men just vindkraft på land i Gagnef anser vi bör prövas varsamt och utan låsta tidsramar.

Med dessa synpunkter hoppas vi kunna bidra till ett ännu bättre slutdokument och en energiplan som speglar både Gagnefs starka tradition av förnybar energi och socialdemokratiska värderingar om hållbarhet, demokrati och rättvisa.

För Socialdemokraterna i Gagnef

Christina Walles, Ordförande Gagnefs Arbetarekommun
Eva-Lotta Törnblom, Gruppledare i Kommunfullmäktige

Gagnef 2025-02-12

Från: Jon Axelsson <jon.axelsson@sd.se>
Skickat: den 14 februari 2025 22:50
Till: Registrator <registrator@gagnef.se>
Kopia: Jon Axelsson <jon.axelsson@gagnef.se>; Patrik Berglund <patrik.berglund@gagnef.se>; Jon Axelsson <jon.axelsson@sd.se>; Patrik Berglund <patrik.berglund@sd.se>
Ämne: diarienummer KS 2022:467

Vissa som har fått det här meddelandet får inte ofta e-post från jon.axelsson@sd.se. [Läs om varför det här är viktigt](#)

Synpunkter på energj planen från SD Gagnef:

Remissvar på Gagnefs Energiplan 2025–2030

Gagnefs energiplan har ambitiösa mål och intentioner, men efter en närmare granskning framträder brister och potentiella motsägelser som kan undergräva dess genomförbarhet och effektivitet. Kommunens starka position med en omfattande kolsänka och låga utsläpp borde utnyttjas bättre i planen, samtidigt som vissa föreslagna åtgärder behöver omvärderas.

Problematisksa områden i planen

1. Avsaknad av tydliga definitioner

Planen lider av en påtaglig brist på definitioner och konkreta begrepp för centrala mål och strategier. Begrepp som "flexibilitet i elanvändning" och "hållbara transporter" används utan att tydligt definiera vad de innebär eller hur de ska uppnås.

Konsekvens: Detta skapar oklarhet, gör det svårt att mäta framsteg och försämrar förmågan att följa upp resultaten och effektsambanden.

Rekommendation: Inför klara och mätbara definitioner av begrepp och mål för att stärka planens trovärdighet och genomförbarhet.

2. Distansarbete som klimatåtgärd

Förslaget om distansarbete som ett sätt att minska arbetspendling och utsläpp är problematiskt. Kommunal verksamhet bygger på principer om tillgänglighet, ansvar och effektivitet, vilka försvåras av att tjänstemän arbetar hemifrån. Invånare och arbetsgivare bör kunna förvänta sig att tjänstemän är närvarande på arbetsplatsen för att säkerställa snabb och smidig hantering av ärenden.

Omfattande synpunkter och mycket initierade kommentarer till energiplanen.

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.

Synpunkterna kommer att beaktas i revidering av energiplanen och kommenteras inte separat här nedan

Rekommendation: Kommunen bör i stället fokusera på att stärka den fysiska arbetsmiljön och säkerställa att alla medarbetare är på plats.

3. Vindkraftens intermittens och behov av ny produktion

Att etablera minst en vind- och solkraftspark före 2030 är inte obligatoriskt. Vindkraftens intermittenta produktion gör den olämplig som huvudenergikälla i ett system som kräver stabil kraft, vilket motsäger planens mål att skapa ett flexibelt elsystem.

Rekommendation: Kommunen bör i stället utreda möjligheterna att stärka befintlig vattenkraft eller andra planerbara energikällor för att möta det eventuellt ökade energibehovet.

4. Fakta och tveksamma påståenden i energiplanen

Energiplanen innehåller flera verifierbara uppgifter men också motsägelser och spekulativa påståenden som saknar tydlig grund, se nedan för exempel:

- **Energianvändning i Gagnef:** Uppgiften om 250 GWh per år stämmer överens med officiell statistik.
- **Elproduktion:** Vattenkraften producerar 200 GWh per år, solelen har ökat från 3,5 GWh (2022) till 4,8 GWh (2023). Det finns inga kommersiella vindkraftverk i kommunen.
- **Påståendet om att elproduktionen i Dalarna behöver mer än fördubblas till 2045** saknar konkret underlag och kan ifrågasättas.
- **Mål att halvera energianvändningen samtidigt som produktionen ska fördubblas** innebär en överproduktion av energi på över tre gånger det lokala behovet, utan tydlig strategi för överskottsenergin.
- **Flexibilitet i elanvändning och minskade effektoppar** anges som mål, men utan konkreta metoder för hur detta ska uppnås.
- **Målet om nettonollutsläpp 2050** är onödigt eftersom kommunen redan är en nettonegativ utsläppare tack vare sina skogar.

Rekommendation: Energiplanen bör korrigeras för att undvika motsägelsefulla mål och spekulativa påståenden. Faktabaserade och realistiska energistrategier bör prioriteras.

5. Skogens roll som kolsänka – en bortglömd faktor i energiplanen

Gagnefs kommun har en areal på 81 243 hektar, varav 87 % är skog, vilket motsvarar 70 681 hektar skogsmark. Baserat på forskningsbaserade uppskattningar kan svensk skog binda i genomsnitt 10 ton CO₂ per hektar och år, vilket innebär att skogen i Gagnef absorberar cirka 706 810 ton CO₂ per år.

Samtidigt ligger Gagnefs konsumtionsbaserade koldioxidutsläpp på cirka 5,9 ton per invånare, vilket är lägre än rikssnittet på 7,6 ton per person. Med 10 451 invånare blir de totala utsläppen för kommunen 61 661 ton CO₂ per år. Det betyder att Gagnefs skog kan binda över **11 gånger mer koldioxid än vad kommunens invånare släpper ut.**

Rekommendation: Energiplanen bör erkänna betydelsen av rollen som Gagnefs skog har, vilket är en kraftfull kolsänka och anpassa målsättningarna därefter.

6. Överdriven klimatpolitik istället för energiplanering

Planen innehåller referenser till Agenda 2030, Parisavtalet och EU:s klimatmål, trots att lagen inte kräver att kommuner ska styra sin energiplan efter dessa. Gagnefs kommun har redan en låg klimatpåverkan och bör fokusera på energiförsörjning, inte globala klimatmål.

Rekommendation: Kommunen bör hålla sig till lagens krav och stryka internationella klimatmål ur planen. Det kan diskuteras om Gagnefs kommun ska vara med i medlemskap i olika externa klimatinitiativ. Planen hänvisar till samarbete med 'Energí-intelligent Dalarna', 'Viable Cities' och 'Klimatkommuner', trots att dessa är frivilliga initiativ utan lagkrav. Kommunen bör inte låsa sig vid dessa initiativ utan självständigt avgöra sin energistrategi självständigt.

7. Krav på fossilbränslefria alternativ vid upphandling

Planen föreskriver att vid upphandling av fordon och maskiner ska ett fossilbränslefritt alternativ finnas med som option senast 2025, för att efter 2030 vara ett krav. Detta kan leda till ökade kostnader och begränsa konkurrensen vid upphandlingar.

Rekommendation: Kommunen bör istället successivt öka andelen fossilbränslefria fordon baserat på marknadens utveckling och ekonomiska förutsättningar.

8. Vaga och svårföljda mål: Många av planens mål och strategier är vaga och svåra att följa upp. Till exempel är målet att minska energibehovet med 50 % till 2027 ambitiöst, men saknar konkreta delmål och mätbara effektsamband.

Rekommendation: Konkretisera målen och inför tydliga metoder för uppföljning och utvärdering. Specifika problemområden och konsekvenser tydliggörs nedan.

- 1. Flexibilitet i elanvändning och Problem:** Flexibilitet är ett diffust begrepp och saknar konkreta indikatorer.

Konsekvens: Svårt att följa upp och koppla till specifika åtgärder.

2. **Hållbar utveckling och hållbara transporter och Problem:** Begreppen hållbarhet används ofta utan tydlig definition.

Konsekvens: Hållbarhet riskerar att bli en retorisk fras snarare än en konkret målsättning.

3. **Nettonollutsläpp av växthusgaser 2050 och Problem:** Målet är redan uppnått.

Konsekvens: Varför har man med ett mål om något som redan uppnåtts

4. **Förbättrade pendlingsmöjligheter och hållbar mobilitet och Problem:** Målet är diffust, särskilt i en glesbygdskommun som Gagnef.

Konsekvens: Effekten av åtgärder kan bli marginell och svår att mäta.

10. Etablering av ytterligare sol- och vindkraftsparker efter 2030

Planen föreslår att ytterligare sol- och vindkraftsparker ska etableras mellan 2030 och 2045. Utan en tydlig analys av det framtida energibehovet och med tanke på den redan planerade överproduktionen av energi, kan dessa investeringar vara onödiga och ekonomiskt ofördelaktiga.

Rekommendation: Innan beslut fattas om ytterligare investeringar i sol- och vindkraft bör kommunen genomföra en omfattande behovsanalys och ekonomisk utvärdering för att säkerställa att sådana projekt är motiverade och hållbara.

11. Flexibilitet i elanvändningen inom kommunorganisationen

Planen anger att det ska finnas en flexibilitet i elanvändningen inom kommunorganisationens anläggningar och att eleffektoppar ska minska. Även om detta är en positiv ambition, kan det kräva investeringar i avancerade styrsystem och teknik som kanske inte är kostnadseffektiva för en mindre kommun som Gagnef.

Rekommendation: Kommunen bör genomföra en kostnads-nyttoanalys innan sådana åtgärder implementeras och fokusera på de mest kostnadseffektiva metoderna för att hantera elanvändning och effektoppar.

Avslutning

Att hänvisa till globala och nationella klimatöverenskommelser i kommunala styrdokument innebär flera svårigheter. För det första är internationella avtal, såsom Parisavtalet, utformade för att styra nationers klimatpolitik och åtaganden på en övergripande nivå. Kommuner har begränsade möjligheter att påverka eller följa upp

sådana avtal, särskilt eftersom deras lagliga skyldigheter styrs av svensk lagstiftning, inte av internationella överenskommelser.

Om en framtida regering väljer att omförhandla eller lämna en klimatöverenskommelse, kan kommunala planer som strikt hänvisar till dessa avtal snabbt bli inaktuella eller irrelevanta. Det kan även skapa en situation där kommunens mål och åtgärder inte längre har en nationell förankring, vilket kan leda till ineffektiva och svårmotiverade beslut. Att istället utgå från lokala förutsättningar och lagstadgade krav ger större stabilitet och förutsägbarhet i den kommunala energiplaneringen.

Sammanfattningsvis behöver Gagnefs energiplan justeras för att bättre reflektera kommunens styrkor och förutsättningar. Skogens roll som kolsänka bör framhävas, och förslag som distansarbete och vindkraftsutbyggnad behöver omvärderas till förmån för lösningar som främjar stabilitet och effektivitet. Kommunen bör hålla sig till en smalare energiplan som fokuserar på trygg, konkret och kostnadseffektiv energiförsörjning.

Vi ser fram emot att energiplanen revideras för att bättre spegla kommunens faktiska behov och lagens krav.

Jon Axelsson & Patrik Berglund för Sverigedemokraterna Gagnef

WARNING: Det här e-postmeddelandet kommer utanför organisationen. Klicka inte på länkar eller öppna bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Svensbuans samfällighet

2025-02-13 2025:490

Gagnef 2025-02-13

Till Gagnefs Kommun

DIARIENUMMER KS 2022:467

Remissvar angående förslag till energiplan med inkluderad etablering av vindkraftsparker

Vi som står bakom detta remissvar representerar delägare vid fäboden Svensbodarnas / Svensbuans samfällighet, fastighetsbeteckning Moje S:4.

Bakgrund och introduktion till vackra Svensbuan

Svensbuan är en del av ett kulturlandskap med däri ingående kulturminnen och ligger ungefär 3 kilometer fågelvägen från byn Moje och nås lättast via skogsbilväg och vandringsstig.

Från rapporten "Kulturmiljöer i Gagnefs Kommun" beställd av Gagnefs Kommun och Dalarnas Museum på 1990-talet står att läsa:

I 1663 års fäbodförteckning berättas att Svensbodarna brukas av Österforskarlarna och Erik Olofsson i Gärde. Vid storskiftet (slutet på 1700-talet/början 1800-talet) fanns 11 delägare, varav 7 var från Österfors. Övriga delägare kom från Gärde, Moje och Tjärna.

I rapporten står vidare att *"Svensbuan är ett välbevarat, ålderdomligt litet fäbodställe där alla byggnader är omålade. Ett område med mycket stort kulturhistoriskt och miljömässigt värde. Ett bevarande är mycket angeläget."*

Fäboden Svensbuan ligger med storslagen utsikt på Långsbergets västsluttning. Bebyggelsen är väl samlad och på takten finns idag 5 välbevarade klungor av byggnader. Sedan 1600-talet har bönder från byarna Moje och Österfors funnits här. På sommaren efter att ha buffrat hit med djuren för sommarbetet, på hösten för jakt och på vintern för skogshuggning. Svensbuans miljö är i sig unik då miljön har bevarats sedan den sista stantan Köpman-Kari hade sina djur här på 1950-talet.

Hur nyttjas fäboden i nuläget?

I nuläget så nyttjas stugorna främst under sommarhalvåret där alla stugor nogsamt underhålls av oss ägare. Stillheten dominerar och stugorna bebos sommar och höst under långa perioder. Vi samfällighetsägare håller tillsammans med skogsägare och Friluftsrådet de gamla fäbodstigarna öppna som vandringsleder för alla som njuter av att vistas i skog och mark.

Remissvar KS 2022:467 från Svensbodarnas samfällighet, Moje S:4

1

Omfattande synpunkter och detaljerade kommentarer till energiplanen.

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.

Synpunkterna kommer att beaktas i revidering av energiplanen och kommenteras inte separat här nedan

Hur påverkas Svensbuan och byarna på Gagnefs slätten av den i energiplanen nämnda vindkraftsparken på Långsberget?

Den på Långsberget planerade vindkraftsparken är planerad att placeras endast några hundra meter fågelvägen ifrån vår fina fåbodtäkt.

Miljön är en värdefull tillgång idag och även för kommande generationer och borde hanteras med stor varsamhet. Ett förverkligande av planen med en vindkraftspark skulle få katastrofala följder för fågelliv, djur, miljö och människor i området.

2024 klassades fåbodkultur av UNESCO som ett för mänskligheten immaterialt kulturarv. Ett förverkligande av vindkraftsplanerna på Långsberget kan således komma att anses strida mot denna klassning då miljön på fåbodtäkten radikalt förändras både visuellt och ljudmässigt. Lägg till det en förstörd fåbodstig mellan Svensbuan och Tjåmbuan. Något som kan strida mot lagen om kulturminnesskydd.

Gagnefsslätten ligger 150 meter över havet och omringas av berg som är ungefär 150 meter högre, totalt 300 meter höga. Att på dessa berg uppföra 200-250 meter höga torn med 180 meter långa rotor (2*90m) skulle dramatiskt förändra siluetten för ALLA som bor och verkar i östra delen av kommunen. Jämför gärna med Eiffeltornet som är 324 meter högt. En vindkraftspark på Långsberget skulle tillsammans med den planerade på Annsjöberget/Hissberget både ses (röda och/eller vita lampor) och vid vind höras dygnet runt. Se gärna Bilaga 1.

I nuläget framkommer alltmer forskningsresultat som tyder på att hälsan kan påverkas mer än man tidigare trodde av lågfrekvent buller och infraljud (ljud vi inte hör) från vindkraftverk. Enligt pågående forskning på Högskolan i Gävle framgår att djur stressas och människor får symtom som sömnproblem, depression och migrän. Lägg därtill att tidigare studier visar på att hjärtfunktion störs vid infraljud samt att man funnit en ökad frekvens av yrsel, tinnitus, ljudöverkänslighet och ökad aktivering av autonoma nervsystemet.

Vad vill vi?

Kommunen profilerar sig som en attraktiv kommun att bo och leva i, med goda skolor, en vacker omgivning och närhet till friluftsliv. Gagnefs varumärke står mycket för en hälsosam, trygg, kulturrik och naturnära miljö att bo och verka i för alla. Något som kan visa sig vara än mer värdefullt i en framtid.

Många boende är sedan generationer rotade här och de som flyttar hit vill stanna här. Vi vill att detta ska värnas. Flera av våra klungbyar på Gagnefsslätten är klassade som "kulturhistoriskt riksintresse" och vi anser att även de har en unik och värdefull historia som förtjänar skydd och respekt.

Vi i Svensbuans samfällighet ser oss som förvaltare av en tradition och kultur som under århundraden byggts upp, bevarats och givetvis samtidigt till viss del utvecklats med samhället i övrigt. Vi ser det som ett ansvar att föra fåbodkulturen och dess tradition vidare till alla i kommande generationer. Då flera av oss även bor på Gagnefsslätten så vill vi givetvis att den hälsosamma permanentboendemiljö ska bevaras.

Med detta remissvar vill vi framföra vår djupa oro och vår bestämda uppfattning om att delar av föreslagen energiplan kommer få långtgående negativa konsekvenser för såväl den lokala befolkningen som för kommunens långsiktiga utveckling. Vi inser att vi inte har tillräcklig kompetens för att säga nej till vindkraft över huvudtaget men säger definitivt nej till att placera vindkraft i närheten av kulturbearansvärd miljö och där kommunens innevånare bor.

Vi ställer oss frågande till hur denna planerade etablering rimmar med kommunens egna visioner och mål om en attraktiv och hållbar boendemiljö. Hur kan kommunen med ena handen marknadsföra sig som en familjevänlig, hälsosam, naturskön och kulturhistoriskt värdefull plats och med den andra medverka för en storskalig exploatering som förstör just dessa kvaliteter?

Vi uppmanar därför kommunen att tänka om. Vi vill se en energiplan som bygger på en respekt för vår historia, vårt boende och vårt framtida välbefinnande. Låt oss tillsammans finna lösningar som inte skadar det som gör vår kommun unik och värdefull.

Svensbodarnas samfällighet S:4 genom

Susan Törne Henningsson

Österfors 84
784 30 GAGNEF
Telefon: 070-387987

Bilaga 1: Bilder från Gagnefslätten mot Långsberget samt Annsjöberget/Hissberget

Bilaga 1 till remissvar KS 2022:467

Svensk Vindenergi

2025-02-14 2025:545

Gagnefs kommun
registrator@gagnef.se

Dnr KS 2022:467

Svensk Vindenergis synpunkter på energiplan för Gagnefs kommun

Svensk Vindenergi tackar för möjligheten att lämna synpunkter på [Energiplan för Gagnefs kommun](#).

Svensk Vindenergi är en branschförening vars medlemsföretag har svarat för merparten av de satsningar som ökar vindkraftsproduktionen i Sverige med 35 TWh under perioden 2020-2026.

Vi välkomnar Gagnefs kommuns arbete energiplanen och ambitionen att säkerställa att det tillkommer förnybar elproduktion lokalt både på kort och lång sikt. Det är mycket positivt att Gagnef kommun tagit fasta på att även områden som inte pekats ut i länsstyrelsens regionala planeringsunderlag kan visa sig lämpliga för vindkraft.

Våra viktigaste synpunkter

- Teknikutvecklingen med högre och mer effektiva vindkraftverk ger lägre kostnad och lägre påverkan på djur, natur och människor per producerad kWh. Den innebär också att fler platser kan vara relevanta ur ett vindkraftsperspektiv.
- Möjligheten att använda bästa möjliga teknik och tillgång till mark är några av nycklarna till de investeringar i elproduktion som behövs för att elektrifiera industrin och transporterna.
- Engagera markägarna tidigt i processen. Alla landbaserade vindkraftsprojekt börjar med en överenskommelse mellan markägaren och projektören. Vindkraft etableras oftast i produktionsskog och markägarna är generellt positiva till vindkraftsetableringen.

Hotet från klimatförändringen är akut men Sverige kan snabbt minska utsläppen genom en kraftfull utbyggnad av förnybar elproduktion, elektrifiering av industrin och transporterna, effektivisering samt satsningar på bland annat batterier, e-bränslen och vätgas.

Sverige har mycket goda förutsättningar att lyckas med omställningen. Vi har bland världens bästa möjligheter att bygga ut förnybar el till rimliga kostnader och en industri i framkant.

Motorn i omställningen är förnybar el med låg produktionskostnad. Vindkraften har lägst produktionskostnad av de kraftslag som kan byggas ut snabbt. Den genererar omedelbar klimatnytta, pressar elpriset, stärker konkurrenskraften för svensk industri och gynnar elkonsumenterna.

Utbyggnaden av elproduktion måste ske snabbt, men processen tar lång tid. Från projektstart, när markägaren och projektutvecklaren kommit överens om att inleda projektering, tar det oftast 8-10 år till driftstart av vindkraftsparken.

Stockholm 2025-02-14

Tomas Hallberg
Tillståndsfrågor, Svensk Vindenergi

Allmänna kommentarer med värdefulla synpunkter om bland annat att engagera markägare

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Säls Intresseförening

2025-02-12 2025:407

Remissvar förslag till ny energiplan (ärende nr KS2022:467)

Styrelsen för Säls Intresseförening har läst Energiplanen och framför följande synpunkter på Energiplanen.

I Gagnefs kommuns förslag till ny energiplan finns en viljeinriktning med utbyggd vindkraft. Vi ser med stor oro på denna inriktning som utan preciseringar framförs i energiplanen.

Vindkraftparker är industrianläggningar med stora ingrepp i landskapet och definieras enligt svensk lagstiftning miljöfarlig verksamhet med stora konsekvenser för närboende i form av bl.a. buller, hinderljus, förändrat naturliv, påverkan på jakt, samt påverkan på fåbodkultur som numera är världsarv och har riksintresset. Kommuner runt om i Sverige stoppar idag nästan alla projekteringar som innebär vindkraftsanläggningar *nära bebyggelse*.

I kommunen finns idag flera prospekteringar på vindkraftparker i en skala och omfattning som inte byggts någonstans i Sverige tidigare. Att "testa" detta i Gagnef mitt i ett landskap fyllt av byar och fritidsbebyggelse i form av fåbodstugor som brukas dagligen känns inte seriöst.

Vi vill att kommunen tydligt stoppar alla vindkraftsanläggningar närmare än 8 km från bebyggelse – både permanentboende och fritidsbebyggelse.

I Säl finns idag över 100 fastigheter. Ett 10-tal av dessa har åretruntboende. Ungefär hälften av stugorna ägs av boende i Gagnef eller kommuner i Dalarna, resten av familjer med rötter i bygden eller de som hittat pärlan Gagnef och gillar närhet till vandring, skidåkning, kulturliv!

Vänligen Styrelsen för Säls Intresseförening

Anna Lindell, ordförande, [0705771936](tel:0705771936); salsintresseforening@gmail.com

Per Hurtig, kassör

Anna-Karin Ståhle, sekreterare

Pär Berglund, midsommargeneral, boende i Säl

Urban Ljungberg, ledamot, boende i Säl

Britta Larsén, ledamot

Agneta Wikström, suppleant

Olle Karlsson, suppleant

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.

Yttrande på Gagnef kommuns Energiplan 2025-2030

Vindkraftsföretaget Vasa Vind önskar härmed yttra sig om Gagnef kommuns nya energiplan och mer specifikt de delar i planen som berör kommunens mål för ökad förnybar elproduktion i kommunen.

Vasa Vind jobbar sedan 2008 med att bidra till den gröna omställningen i Sverige genom att utveckla, bygga, äga och förvalta vindkraftsparker. Bolaget äger och driver vindparker i Jämtland och Västerbotten som årligen producerar över 1,4 TWh – vilket motsvarar ungefär 1 % av Sveriges samlade elproduktion eller drygt 4 % av den del som produceras av vindkraft. För att bidra till ökad flexibilitet i elsystemet kompletterar vi våra vindkraftsanläggningar med solkraftsparker och energilager.

Vasa Vind välkomnar Gagnef kommuns arbete med framtagandet av energiplanen som skapar vägledning och långsiktighet i kommunens energi- och klimatarbete. Energiplanen ökar också medvetenheten kring energifrågans aktualitet på kommunal och regional nivå. Vi står inför stora utmaningar i klimat- och energiomställningen i Sverige vilka har blivit än mer påtagliga till följd av Sveriges försämrade omvärldsläge och nationella säkerhet. Samtidigt skyndar industrin på elektrifieringen och transportsektorn ställer om till e-bränslen för att minska sina utsläpp av växthusgaser, laddinfrastruktur byggs ut och stora datacenter etableras.

Vi välkomnar därför Gagnef kommuns tydliga ambition i att bidra till Dalarnas mål för ökad tillförsel av förnybar elproduktion till 2045. Enligt energiplanen har Gagnefs kommun bland annat som mål att hjälpa och stötta nyetableringar av förnybar elproduktion i kommunen och i angränsande kommuner nära kommungränsen. Mer specifikt belyser kommunen i planen målsättningen att det ska etableras minst en vindkraftspark, en solkraftspark och en energilagringsanläggning fram till 2030 samt ytterligare etablering av samtliga tre typer av anläggningar mellan 2030 och 2045.

Vidare välkomnar vi att Gagnef kommuns energiplan tar fasta på Länsstyrelsens slutsats om att områden utöver de som är utpekade i Länsstyrelsens regionala planeringsunderlag framtaget 2022–2024 kan visa sig lämpliga för vindkraft.

Av erfarenhet vet vi att det är många vindkraftsprojekt som initieras men aldrig kommer så långt som till en inlämnad tillståndsansökan på grund av att hinder framkommer som inte är kända i planeringsfasen. Vi tror därför att målen i kommunens energiplan bäst kan nås genom en öppen syn på lämpliga områden och där en gedigen miljöprövning avgör vindkraftsparkens möjligheter att samexistera med befintliga värden och intressen. Därför uppskattar vi att Gagnefs kommun välkomnar projektering av vindkraft även utanför utpekade områden.

Stockholm 2025-02-14

Mattias Sjöberg
VD, Vasa Vind AB

Allmänna kommentarer

De beslutade politiska strategiska vägvalen för olika energislag är tongivande för förutsättningarna för etablering i kommunen och således är vindkraftsetablering ej möjlig inom Gagnefs kommun. I och med vägvalen samt energiplanens mer övergripande format kommer inte frågan att presenteras med några vidare resonemang.

Åkerströms

2025-02-08 2025:298

Ämne: KS2022: 467
Från: Hans Persson <hans.persson@akerstroms.se>
Till: Registrator; Andreas Nordkvist
Mottaget: 2025-02-08 18:18:42

Hej!

Som platschef för Allgon & Åkerströms i Björbo så för jag företagets talan i allmänna ärenden samt sitter med i kommunens Näringslivsgrupp. Jag har varit med och tagit fram kommunens näringslivsstrategi för att utveckla kommunens tillväxt och inflytning. Denna strategi mynnade ut i vikten av bra skola, attraktivt boende, trygghet, natur och kultur.

Som företag har vi idag svårt att rekrytera personal med rätt kompetens till vår verksamhet. Samtidigt har vi många medarbetare som har sin hemvist i Björbo vars närmiljö hotas av den storskaliga vindkraftsetableringen som Gallileo planerar. Många har valt att bo i denna trygga miljö med närhet till natur och kultur, fäbodar och vandringsleder. Att bygga storskalig vindkraft hjälper inte oss i kampen att rekrytera, behålla personal som vi under många år satsat mycket på för att ge den kompetensnivå som företaget behöver.

De som bor i Björbo hotas alla av kraftigt sjunkande bostadspriser och möjlighet till att ta banklån för renoveringar, då det inte finns tillräckliga garantier. Risken att vi tappar personal p.g.a. att de kärnvärden som befolkningen uppskattar allra mest samt finansiell påverkan gör att de kan välja att flytta.

Vi har idag i kommunen en högre elproduktion än vad som konsumeras och det tar många år innan vi är på en nivå där detta inte skulle räcka till. Den totalekonomiska kalkylen för vindkraft visar heller inte på några övertygande siffror.

Det är alltför många som känner en stor oro och otrygghet i detta, som tvingas engagera sig ideellt i ett försök att stoppa etableringen för att bevara trygghet i sin boendemiljö. Vi som företag ställer oss direkt emot en etablering av vindkraft på Mejdåsen, Lejmyren Björbo. Vi vill att Kommunen fortsätter skapa förtroende hos sina medborgare och använder sin möjlighet att genom vetorätten stoppa vindkraftsetableringen i Gagnefs Kommun snarast.

Best regards, Hans

Hans Persson | Site Manager Operations Björbo | ALLGON AB
E-mail: h.persson@allgon.com | Telephone: +46 70 348 97 91
Tele Radio och Åkerströms ingår i Allgon AB

Kommande revideringsarbete innehåller diskussioner med flera parter om övergripande inriktning för Gagnefs energisystem.